

ΕΚΚΛΗΣΙΑ

ΕΠΙΣΗΜΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΕΤΟΣ ΙΒ'

ΣΑΒΒΑΤΟΝ 3 ΜΑΡΤΙΟΥ 1934

ΑΡΙΘ. 9

ΕΓΓΡΑΦΟΝ ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΥ

Αριθ. Πρωτ. 99

Μακαριώτατε Ἀρχιεπίσκοπε Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος, ἐν Χριστῷ τῷ Θεῷ ἀγαπητὲ καὶ περισπούδαστε ἀδελφε καὶ συλλειτουργγὲ τῆς ἡμῶν Μετρούπολεως, κύριε Χρυσόστομε, Πρόεδρε τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, τὴν Ὑμετέραν σεβασμίαν Μακαριότητα ἀδελφικῶς ἐν Κυρίῳ κατασπαζόμενοι, ὑπερήδιστα προσαγορευόμενοι.

Ἀποκρινόμεθα προφρόνως καὶ εἰς τὸ εἰδικὸν ὑπὸ ἡμερομ. κ'. παρελθόντος, ἀρ. 2999, ἀδελφικὰ γράμματα τῆς Ὑμετέρας γερασμίας Μακαριότητος, δι' ὧν ἀνακοινούται καὶ ἡμῖν, ὡς δὴ καὶ πάσαις ταῖς ἀδελφαῖς Ἐκκλησίαις, ἡ ἐξενεχθεῖσα ἀπόφασις τῆς τελευταίας τῆς Ἱεραρχίας τῆς Ἑλλάδος συνελεύσεως περὶ τοῦ ζητήματος τῆς Μασωνίας.

Γνωρίζομεν Ἀδελφὲ ὅτι ἡμεῖς τε καὶ ἡ περὶ ἡμᾶς Ἁγία καὶ Ἱερὰ Σύνοδος μετὰ πολλῆς ἐπιστασίας καὶ προσοχῆς ἀνέγνωμεν τὰ γράμματα ταῦτα καὶ τὴν πράξιν τῆς σεβασμίας Ἱεραρχίας, μεγάλως δὲ ἐξετιμήσαμεν καὶ ἐπήνεσαμεν ἀδελφικῶς τὴν ζηλωτὴν μέριμναν καὶ τὸ ἀγρυπνον ὄμμα, μεθ' ὧν ἡ Ἁγία αὐτόθι Ἐκκλησία σπουδάζει ἵνα ἡ πίστις τοῦ εὐσεβοῦς πληρώματος παραμένῃ ἀθικτος ἀπὸ πάσης ἐπηρείας ἐξ ἀντιβαίνουσας ἀνθρωπίνης ἐπινοίας. Ἐξετιμήσαμεν δ' ἐπὶ τούτοις μετ' ἐπαίνων καὶ τὸν τρόπον τῆς μελέτης καὶ τῆς ἐξετάσεως τοῦ ζητήματος διὰ τὸ θαθὺ πνεῦμα τῆς πρὸς πάντας ἀγάπης, μεθ' ἧς διετυπώθη ἡ γνώμη τῆς Ἁγιωτάτης αὐτόθι Ἐκκλησίας πρὸς προφυλακὴν τῆς πίστεως τοῦ εὐσεβοῦς πληρώματος.

Τὸ τῆς Μασωνίας ζήτημα τυγχάνει, ὡς γνωστόν, ἀναγεγραμμένον ἐν τῇ ἡμερησίᾳ διατάξει τῆς Πανορθόδοξου Προσυνόδου, ἧς ἡ σύγκλησις, σὺν Θεῷ, ἐλπίζεται προσεχῆς. Ἐφ' ὅσον ὁμως τοσοῦτος ἐγένετο λόγος περὶ αὐτῆς αὐτόθι καὶ κατόπιν τοῦ γενομένου τελευταίως σχετικοῦ θορύβου, ὀρθῶς θεδαίως ἔπραξεν ἡ συνελευσθεῖσα Σύνοδος τῆς Ἱεραρχίας ἐπιλαβομένη καὶ τῆς ἐξετάσεως τοῦ ζητήματος τούτου καὶ ἐξενεγκούσα καὶ ἀπὸ τοῦδε τὴν ἑαυτῆς γνώμην περὶ αὐτοῦ.

Τὸ ζήτημα τῆς Μασωνίας μελετᾶται ἤδη σπουδαίως παρ' ἡμῖν καὶ παρασκευάζεται ἡ περὶ αὐτοῦ μελέτη πρὸς ὑποβολὴν εἰς τὴν κρίσιν τῆς Προσυνόδου, ὡς δὴ τοῦτο γίνεται καὶ ἐν πάσαις ταῖς ἀδελφαῖς Ἐκκλησίαις.

Σκέποι ὁ Οὐράνιος Δομήτωρ καὶ Κυβερνήτης τὴν Ἁγίαν Ἐκκλησίαν Ἀδτοῦ πανταχοῦ καὶ κρατῶν, ἵνα ἀθικτος εἰς τὸν αἰῶνα διαφυλάττη καὶ μεταλαμ-

παθεύῃ τὴν θεῖαν παρακαταθήκην Αὐτοῦ, οἱ δὲ ποιμένες αὐτῆς ὡς φύλακες ἀγρυπνοὶ φρουρῶσι τὰ πυργώματα τῆς πόλεως τοῦ Θεοῦ.

Κατασπαζόμενοι καὶ αἰθῆς ἐν Κυρίῳ Αὐτῇ, διατελούμεν μετ' ἀγάπης ἀδελφικῆς.

α. β. λδ'. Φεβρουαρίου α'.

Τῆς Ὑμετέρας σεβασμίας Μακαριότητος ἀγαπητὸς ἐν Χριστῷ ἀδελφός

(ὁποῦρ.) † Ο ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ ΦΩΤΙΟΣ

ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΥ ΑΘΗΝΩΝ ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΥ

ΠΩΣ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΕΝ Ο ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΣΜΟΣ ΤΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΝ ΠΡΟΒΛΗΜΑ

2

Τοιαύτη ἀγρία ἦτο ἡ κατάστασις τῆς κοινωνίας κατὰ τὴν ἐμφάνισιν τοῦ Χριστιανισμοῦ, κατάστασις σκληρότητος καὶ ἀπανθρωπίας, ἀνισότητος ἐλευθέρων καὶ δούλων, πλουσίων καὶ πτωχῶν. Τὸ χείριστον πάντων ἦτο ὅτι ἡ φρικώδης ἐκείνη κατάστασις, ἐπὶ αἰῶνας κρατήσασα, ἀπετέλει καθεστῶς, κατὰ τοῦ οἰοῦ οὐδεὶς ἐτόλμα νὰ ἐξεγερθῇ. Ὁ κόσμος ἐφαίνετο ἀνίκανος νὰ ἐξεγερθῇ μόνος ἐκ τῆς συνεχοῦσης αὐτὸν ἀπεριγράπτου ἀθλιότητος, διότι οὔτε ἡ θρησκεία, οὔτε ἡ φιλοσοφία, ἥμισα δὲ ἡ τυραννικὴ ἀπολυταρχία τοῦ Ρωμαίου Κράτους ἠδύναντο ἢ ἠθέλον νὰ κινήσῃν ἢ εἶχον τὰ μέσα πρὸς μεταβολὴν τοῦ καθεστῶτος.

Αἰφῶν, ἠκούσθησαν τὰ κηρύγματα τοῦ θεοῦ Λυτρωτοῦ, τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ καὶ τῶν Ἀποστόλων, κηρύγματα ἐλευθερίας, ἰσότητος καὶ ἀδελφότητος τῶν ἀνθρώπων. Ἀλλὰ τὰ κηρύγματα ταῦτα δὲν ἐσκόπουσαν νὰ προκαλέσωσι βιαίαν κοινωνικὴν ἐπανάστασιν, διότι ὁ Κύριος, ξένος ὢν πρὸς πᾶσαν πολιτικὴν φιλοδοξίαν, ὡς Σωτὴρ καὶ Λυτρωτὴς τῶν ἀνθρώπων ἀπὸ τοῦ κακοῦ καὶ τῆς ἀμαρτίας, ἦλθεν εἰς τὸν κόσμον ἵνα μεταρρυθμίῃ τὰς ψυχὰς καὶ ὄχι ν' ἀνατρέψῃ τὴν κοινωνίαν. «Ἡ βασιλεία ἡ ἐμὴ, ἔλεγεν, οὐκ ἔστιν ἐκ τοῦ κόσμου τούτου» (Ἰωάν. 18,36), «εἰς τοῦτο ἐγὼ γεγέννημαι καὶ εἰς τοῦτο ἐλήλυθα εἰς τὸν κόσμον, ἵνα μαρτυρήσω τῇ ἀλήθειᾳ» (Ἰωάν. 18,37), «Γνώσεσθε τὴν ἀλήθειαν καὶ ἡ ἀλήθεια ἐλευθερώσει ὑμᾶς» (Ἰωάν. 8,32). Ἐκάλεσε τὸν ἀνθρώπον εἰς τὴν ἐλευθερίαν ἀπὸ τοῦ κακοῦ, ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν ὑποταγὴν ὑπὸ τὸν θεῖον νόμον, ἐκάλεσεν αὐτὸν ὅπως πάνση νὰ εἶναι διὰ τοῦ ἐγωῖσμοῦ δούλος τῆς ἀμαρτίας, διὰ δὲ τοῦ ἀγαθοῦ νὰ μορφωθῇ εἰς ἀληθινὴν ἐλευθερίαν προσωπικότητος. Τὸ ἰδεῶδες αὐτοῦ ἦτο ἡ βασιλεία τῶν

πνευμάτων, συνηνωμένων διὰ τῆς ἀληθείας, ἡ δὲ ἀλήθεια συμπεριλαμβάνει καὶ τὸ κοινωνικὸν ζήτημα, διότι ἡ ζωὴ τοῦ ἀνθρώπου δὲν εἶναι ἀπλῶς τὸ τρῶγειν καὶ τὸ πίνειν. Ἐχὼν ὁ Κύριος ὑπ' ὄψιν τὴν πραγματικότητα τῆς ζωῆς, τὰς διαφορὰς καταστάσεις τῶν ἀνθρώπων, μετὰ ζωηρότητος παρέστησεν αὐτὰς ἐν τῇ διδασκαλίᾳ του. Βεβαίως σήμερον ἡμεῖς δὲν δυνάμεθα νὰ αἰσθανθῶμεν ὅτι ἠσθάνθησαν οἱ ἄνθρωποι τῆς ἐποχῆς ἐκείνης, ἐν μέσῳ τῆς φοικτικῆς ἀγωνίας καὶ τῆς ἀπελπισίας των, ἐκ τῆς διδασκαλίας τοῦ Σωτῆρος καὶ τῶν Ἀποστόλων του. Ἀλλ' εὐκόλως δυνάμεθα νὰ φαντασθῶμεν τὴν ἐξ αὐτῆς συνταρακτικὴν ἐντύπωσιν. Μάτην ἡ Ρωμαϊκὴ Αὐτοκρατορία ἐζήτησε νὰ πνίξῃ εἰς τὸ αἷμα τῶν μαρτύρων τὴν πνευματικὴν καὶ ἠθικὴν ἐκείνην κίνησιν τοῦ Χριστιανισμοῦ. Τὸ αἷμα τῶν μαρτύρων ἐγένετο ὁ σπόρος τοῦ Εὐαγγελίου, κατὰ ζωηρὰν ἔκφρασιν χριστιανοῦ συγγραφέως πρὸς τοὺς διώκτας τῶν χριστιανῶν. Καὶ πράγματι αἱ ἀρχαὶ τοῦ Χριστιανισμοῦ λίαν ταχέως ἐπεκράτησαν, δι' αὐτῶν δὲ εὑρίσκει τὸ κοινωνικὸν πρόβλημα τὴν προσήκουσαν λύσιν.

Ἐνώπιον τοῦ Χριστιανισμοῦ τεράστιον κοινωνικὸν πρόβλημα ἠγείρετο ἐκ τῆς ἀπεριγραπτῆς οἰκτρᾶς κοινωνικῆς ἐκείνης καταστάσεως, ἣτις εἶχε διαμορφωθῆ ὀχὴ τυχαίως, ἀλλ' ἐπὶ τῇ βάσει ἐπικρατήσαντων πολιτικῶν, κοινωνικῶν, φιλοσοφικῶν καὶ θρησκευτικῶν ἀρχῶν. Ἡ φιλοσοφία καὶ ἡ θρησκεία ὑπέβαλλον τὴν συνταράσσουσαν τὴν ἀνθρωπίνην κοινωνίαν ἀνωμαλίαν.

Ἀλλ' ὁ Χριστιανισμὸς δὲν ἐπεδίωξε τὴν μεταρρυθμίσει τῶν ἐξωτερικῶν τύπων τῆς κοινωνικῆς ζωῆς, διότι ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς δὲν ὑπῆρξε κοινωνικὸς μεταρρυθμιστὴς, οὐδ' ἐπεδίωξε βιαίως ἀνατροπὰς τῶν καθεστώτων. Ὁ ἴδιος διεκήρυξεν ὅτι πρὸς εἶναι ν' ἀποδίδωνται τὰ τοῦ Καίσαρος τῷ Καίσαρι καὶ τὰ τοῦ Θεοῦ τῷ Θεῷ (Ματθ. 22, 21), ὅταν δὲ ποτε προσεκλήθη νὰ λύσῃ κληρονομικὴν τινα διαφορὰν, σιωπῶς ἀπεποιήθη, δηλώσας ὅτι τοιοῦτο ζήτημα δὲν ἐμπεριλαμβάνεται ἐν τῇ ἀποστολῇ του (Λουκ. 12, 13, 14). Ὁ σκοπὸς τῆς ἐλεύσεώς του εἰς τὸν κόσμον ἦτο ἠθικὸς, ἀπέβλεπεν εἰς τὴν ἐσωτερικὴν πνευματικὴν ἀναγέννησιν τοῦ ἀνθρώπου. Οὐχ ἦττον διὰ τῆς ἠθικῆς τῆς ἐπιδράσεως ἐπὶ τοῦ πνεύματος καὶ τῆς συνειδήσεως τῶν ἀνθρώπων ἡ ἀποκαλυφθεῖσα ὑπ' αὐτοῦ ἀλήθεια συνετέλεσεν εἰς τὴν βελτίωσιν τῶν ἐξωτερικῶν κοινωνικῶν τάξεων καὶ σχέσεων. Ἡ ἠθικὴ μεταβολὴ ἡ ἐπεληθούσα ἐπήνεγκεν ἀπ' ἐαυτῆς καὶ κοινωνικὴν μεταβολήν. Ἐν τῇ διδασκαλίᾳ τοῦ Χριστιανισμοῦ ὑπῆρχον τοιαῦται ἀρχαί, αἵτινες εἰσερχόμεναι εἰς τὴν συναίσθησιν τῶν ἀνθρώπων ἀφεύκτως ἐμελλον νὰ καταργήσωσι τὴν παλαιὰν καὶ νὰ καθορίσωσι τὴν νέαν τάξιν τῆς κοινωνικῆς ζωῆς. Οὐδεμία ὑπάρχει ἀμφιβολία ὅτι πηγὴ τῶν ἀνθρωπίνων ἀθλιότητων τῶν προκαλουσῶν τὰς ἀνωμαλίας τῆς οἰκογενειακῆς καὶ κοινωνικῆς ζωῆς εἶναι ἡ καρδία τοῦ ἀνθρώπου, ἡ ῥέπουσα πρὸς τὸ κακόν, «ἐκ γὰρ τῆς καρδίας, ἔλεγεν ὁ Κύριος, ἐξέρχονται διαλογισμοὶ πονηροί, φρόνοι, μοιχεῖαι, πορνεῖαι, κλοπαί, ψευδομαρτυρίαι, βλασφημίαι», (Ματθ. 15, 19 Πρβλ.

12, 35). Ὅθεν ἐφ' ὅσον ὁ ἀνθρώπος ἐδιδάσκετο νὰ συγκρατῆ τὰς ἐμπαθεῖς ὁρμάς του, ἐπὶ τοσοῦτον ἐδιδάσκετο συγχρόνως ν' ἀποφεύγῃ τὰς οἰκογενειακὰς καὶ κοινωνικὰς ἀνωμαλίας.

Τὸ Εὐαγγέλιον, πρὸ παντός, διεκήρυξεν εἰς τὸν κόσμον τὴν ἀλήθειαν περὶ τῆς ὑπάρξεως ἐνὸς μόνου Θεοῦ, Δημιουργοῦ καὶ Πατρὸς τοῦ ἀνθρωπίνου γένους (Ἐφεσ. 4, 6). Διὰ τῆς διδασκαλίας ταύτης πίπτουσιν οἱ χωρίζοντες τὰ ἔθνη φραγμοὶ (Ἐφεσ. 2, 14-17). Ἐν τῷ Ἰησοῦ Χριστῷ, κατὰ τὴν ἔκφρασιν τοῦ Ἀπ. Παύλου, δὲν ὑπάρχει πλέον «διαστολὴ Ἰουδαίου τε καὶ Ἑλλήνου» (Ρωμ. 10, 12) «οὐκ ἔνι Ἰουδαῖος οὐδὲ Ἕλληνας, οὐκ ἔνι δούλος οὐδὲ ἐλεύθερος, οὐκ ἔνι ἄρσεν καὶ θῆλυ» (Γαλ. 3, 28), «οὐκ ἔνι Ἕλληνας καὶ Ἰουδαῖος, περιτομὴ καὶ ἀκροβυστία, βάρβαρος, Σκύθης, δούλος, ἐλεύθερος» (Κολοσ. 3, 11), πάντες οἱ ἀνθρώποι εἶναι ἀδελφοί, τέκνα ἐνὸς καὶ τοῦ αὐτοῦ οὐρανοῦ Πατρὸς. «Πάντες γὰρ υἱοὶ Θεοῦ ἐστε διὰ τῆς πίστεως ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ» (Γαλ. 3, 26). Ἡ ἀγάπη συνήνου τοὺς πάντας. Ἡθικὴ δὲ βάσις τῆς κοινωνικῆς ζωῆς ἐτίθετο ἡ θεία ἐντολὴ «Καθὼς θέλετε ἵνα ποιῶσιν ὑμῖν οἱ ἀνθρώποι καὶ ὑμεῖς ποιεῖτε αὐτοῖς ὁμοίως» (Λουκ. 6, 31). Ἀντὶ τοῦ ἐγωῖσμοῦ καὶ τῆς ἐχθρικῆς διαιρέσεως τῶν ἀνθρώπων καὶ τῶν φυλῶν τοῦ ἀρχαίου κόσμου, ὁ Χριστιανισμὸς ἐγκατέστησεν εἰς τὰς ψυχὰς τῶν ἀνθρώπων τὸν νόμον τῆς ἀγάπης, τῆς ἰσότητος καὶ τῆς ἀδελφότητος. Ἐπόμενον δὲ ἦτο τοιαῦτα διδάγματα νὰ μεταβάλλωσι τὰς σχέσεις οὐ μόνον τῶν ἀνθρώπων ἀλλὰ καὶ τῶν ἐθνῶν πρὸς ἄλληλα.

Οἱ πρῶτοι χριστιανοὶ ἐξεδήλουν ἤδη ἀδελφικὸν αἶσθημα πρὸς πάντας τοὺς ἀνθρώπους, ὄχι μόνον πρὸς τοὺς ὁμοθρήσκους, ἀλλὰ καὶ πρὸς τοὺς ἑτεροθρήσκους. Ἐπραγματοποίησαν τὴν ἐντολήν τοῦ Κυρίου «ἐν τούτῳ γνώσονται πάντες ὅτι ἐμοὶ μαθηταὶ ἐστε, ἐὰν ἀγάπην ἔχητε ἐν ἀλλήλοις» (Ἰωαν. 13, 35). Ἡ ἀγάπη ἐκείνη εἶχε τὰς ῥίζας τῆς ἐν τῇ διδασκαλίᾳ τοῦ Ἰησοῦ καὶ τῶν Ἀποστόλων, ἐπομένως δὲν ἐστηρίζετο ἐπὶ φυσικῆς τινος εὐμενοῦς διαθέσεως καὶ συμπαθείας, οὐδ' ἐξηρητᾶτο ἐξ ἐγωῖστικῶν ὑπολογισμῶν. Ὁ χαρακτὴρ τοῦ Χριστιανισμοῦ ὡς παγκοσμίου θρησκείας προσκαλοῦσης εἰς τοὺς κόλπους τῆς πάντα τὰ ἔθνη (Ματθ. 28, 19. Μαρκ. 16, 15) ἐμελλε νὰ ὑποδείξῃ εἰς τοὺς ὁπαδοὺς τῆς νέας διδασκαλίας νέας ἀρχὰς τῶν διεθνῶν σχέσεων. Ἀξιοσημείωτον δὲ ὅτι τινὲς τῶν πρώτων χριστιανῶν τοιαύτην βαθεῖαν συναίσθησιν εἶχον τῆς κοινῆς ἀδελφότητος τῶν ἀνθρώπων, ὥστε ἀπέκρουον τὸν πόλεμον. Ἐπὶ τοῦ αὐτοκράτορος Γαλερίου νεαρὸς χριστιανός, ὁ Μαξιμιλιανός, ἠρνήθη νὰ ὑπηρετήσῃ ὡς στρατιώτης, διότι ἡ χριστιανικὴ του συνείδησις ἀπέκρουε τὸν πόλεμον. Ὁ ἀνθύπατος Δίων κατεδίκασεν αὐτὸν εἰς θάνατον. Ὑπῆρξαν καὶ ἄλλα τοιαῦτα παραδείγματα χριστιανῶν ἀρνηθέντων τὴν στρατιωτικὴν ὑπηρεσίαν. Ἀλλ' ἡ ἄμεσος τῶν πολέμων κατάργησις δὲν ἦτο δυνατὴ, διότι ἄλλως δὲν καθίστατο δυνατὴ καὶ ἡ φρουρησις τοῦ Κράτους, ὅθεν ἡ χριστιανικὴ Ἐκκλησία ἠναγκάσθη ν' ἀνεχθῆ τὴν στρατιωτικὴν ὑπηρεσίαν ὡς ἀναγκαῖον κακόν. Διὰ τῆς χριστιανικῆς διδασκαλίας ὑπεδεικνύ-

ετο εἰς τὸν κόσμον ἢ εἰρήνη ὡς τὸ ἰδεῶδες τῆς παγκοσμίου εὐημερίας.

Οἱ χριστιανοὶ δὲν ἐλάτρευον τοὺς αὐτοκράτορας ὡς θεοὺς ἀλλὰ δὲν ἔπαυσαν καὶ νὰ τιμῶσι καὶ νὰ εὐχωνται ὑπὲρ αὐτῶν πρὸς τὸν ἀληθινὸν Θεόν (Ρωμ. 13, 1-7 Α'. Τιμ. 2, 1.2). Ὁργάνωσαν κατὰ τρόπον ἰδεώδη τὴν νέαν πνευματικὴν κοινωνίαν, τὴν Ἐκκλησίαν, ἡ δύναμις δὲ τῆς χριστιανικῆς ἀγάπης ἐξεδηλοῦτο κατ' ἐξοχὴν ἐν ταῖς σχέσεσι τῶν μελῶν τῆς κοινωνίας ταύτης. Βεβαίως δὲν κατηργήθησαν αἱ ἐξωτερικαὶ διακρίσεις μεταξὺ τῶν μελῶν τῆς νέας κοινωνίας, δὲν ἔπαυσαν καὶ ἐν αὐτῇ ὑπάρχοντες πλούσιοι καὶ πτωχοί, ἀλλ' αἱ διακρίσεις αὗται δὲν ἔφερον τὸν ἀπότομον χαρακτῆρα, ὃν εἶχον ἐν τῇ ἐθνικῇ κοινωνίᾳ. Οἱ χριστιανοὶ ἀπεστρέφοντο τοὺς τρόπους τῆς ζωῆς αὐτῆς, τὰς ἀνηθικὰς ἀπολαύσεις τῶν πλουσίων καὶ τῶν προνομιούχων, τὰ αἵματηρὰ θεάματα τοῦ ἵπποδρομίου, εἰς τὰ ὅποια ἐνετροφῶν τὰ ἄεργα πλήθη, διαπαιδαγωγούμενα εἰς τὴν ἁμαρτίαν καὶ τὴν διαφθοράν. Νέον πνεῦμα εἰσήγετο εἰς τὴν ζωὴν τῆς ἀνθρωπίνης κοινωνίας.

Καὶ ἐνῶ διὰ τῶν μεγάλων ἐλλήνων φιλοσόφων, τοῦ Πλάτωνος καὶ τοῦ Ἀριστοτέλους, ὁ προχριστιανικὸς κόσμος ἐθεώρει ὄνειδος τὴν ἐργασίαν διὰ πάντα ἐλεύθερον ἄνθρωπον, ὁ Χριστιανισμὸς ἀνεκήρυξε τὴν ἐργασίαν οὐ μόνον ἐπιτετραμμένην ἀλλὰ καὶ ἐπιβεβλημένην. Ἐξυψῶνων καὶ ἐξευγενίζων τὴν φυσικὴν ἐργασίαν, διεκήρυξεν ὅτι αὕτη οὐδὲν ἔχει τὸ ταπεινωτικὸν διὰ τὸν ἄνθρωπον. Ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς διήλθε τὰ πρῶτα ἔτη τῆς ἐπιγείου ζωῆς του ἐν τῇ οἰκίᾳ τοῦ τέκτονος Ἰωσήφ. Οἱ Ἀπόστολοι τοῦ ἴσαν ἀπλοὶ ἐργάται τῆς θαλάσσης. Ὁ Ἄπ. Παῦλος ἦτο σκηνοποιοῦς, ἀποζῶν ἐκ τῆς ἐργασίας του. Πρὸς τοὺς Πρεσβυτέρους τῆς Ἐφέσου ἐν Μιλήτῳ ὁμιλῶν ὁ Ἄπ. Παῦλος ἔλεγεν ἀργυρίου ἢ χρυσοῦ ἢ ἱματισμοῦ οὐδενὸς ἐπιθύμησα· αὐτοὶ γινώσκετε ὅτι ταῖς χρεῖαις μου καὶ τοῖς οὐσι μετ' ἐμοῦ ὑπηρετήσαν αἱ χεῖρες αὐται» (Πράξ. 20, 33, 34). «Ὅταν μετέβη εἰς Κόρινθον διὰ τὸ ἀποστολικὸν κήρυγμα προσεκολλήθη εἰς τὸν ἐκεῖ εὐρισκόμενον Ἀκύλλαν καὶ τὴν σύζυγόν του Πρίσκιλλαν «καὶ διὰ τὸ ὁμότεχνον εἶναι», ἔμεινε παρ' αὐτοῖς καὶ εἰργάζετο, ἔσαν γὰρ σκηνοποιοὶ τῆ τέχνη» (Πράξ. 27, 2 3). Πρὸς τοὺς Θεσσαλονικεῖς γράφων ὁ μέγας Ἀπόστολος ὑπεμίνησκεν ὅτι κατὰ τὴν παρ' αὐτοῖς διαμονὴν του ἀπέβη ἐκ τῆς προσωπικῆς του ἐργασίας, «οὐδὲ δωρεάν ἄρτον ἐφάγομεν παρὰ τινος, ἀλλ' ἐν κόπῳ καὶ μόχθῳ, νυκτὸς καὶ ἡμέρας ἐργαζόμενοι πρὸς τὸ μὴ ἐπιβαρῆσαι τινα ὑμῶν» (Β'. Θεσσαλ. 3, 8). Τοῦτο δὲ ἔπραττεν, ὅχι διότι δὲν εἶχε δικαίωμα νὰ συντηρηθῇ παρὰ τῶν Θεσσαλονικέων, ἀλλὰ διὰ τὴν δόσιν εἰς αὐτοὺς παράδειγμα μιμήσεως. «Ὅθεν μανθάνων ὅτι ὑπῆρχόν τινες μὴ ἐργαζόμενοι ἐπανέλαβεν ἐν ταῖς ἐπιστολαῖς του ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον καὶ προφορικῶς παρήγγειλεν «ὅτι εἴ τις οὐ θέλει ἐργάζεσθαι μηδὲ ἐσθιέτω» (Β'. Θεσ 3, 10) Πρὸς δὲ τοὺς Ἐφεσίους γράφων καὶ ἀποτρέπων τοὺς κλέπτας ἀπὸ τοῦ νὰ ζῶσι διὰ τῆς κλοπῆς ἔλεγεν, «ὁ κλέπτων μηκέτι κλεπτέτω, μᾶλλον δὲ κοπιάτω ἐργαζόμενος ταῖς ἰδίαις χερσὶν τὸ ἀγαθόν, ἵνα ἔχη μετα-

διδόναί τῳ χρεῖαν ἔχοντι» (Ἐφεσ. 4, 28). Ὁ σκοπὸς λοιπὸν τῆς ἐργασίας εἶναι μέγας. Διὰ τῆς τιμίας του ἐργασίας ὁ ἄνθρωπος ὄχι μόνον ἀποφεύγει τὴν μυσταγοῖαν τῆς κλοπῆς καὶ τῆς ἀρπαγῆς κακίαν, ὄχι μόνον ἱκανοποιεῖ τὰς ἰδίας ἀνάγκας. ἀλλὰ καὶ βοηθεῖ τοὺς ἔχοντας ἀνάγκην. Ἡ ἐργασία παρέχει εἰς αὐτὸν τὰ μέσα τῆς βοηθείας καὶ ἐλεημοσύνης, τὰ μέσα τῆς ἐκδηλώσεως τῆς χριστιανικῆς ἀγάπης. Ταῦτα ἦσαν ὅλως ἄγνωστα εἰς τὴν ἐθνικὴν κοινωνίαν.

Ὁ χριστιανὸς ἐδίδασκεν ὅτι ἄξιός ἐστι ὁ ἐργάτης τοῦ μισθοῦ αὐτοῦ (Λουκ. 10, 7) καὶ ἐπομένως ἀπῆλθε δικαιοσύνην ἐν ταῖς σχέσεσιν ἐργοδότη τοῦ καὶ ἐργάτου. Κατέκρινε δὲ αὐστηρῶς τοὺς ἰδιοτελεῖς ἐργοδότης (Ἰακ. 5, 1 ἐξ.). Ἐδίδακεν ὅπως ζητῶμεν ἀπὸ τὸν ἐπουράνιον Πατέρα τὸν «ἐπιούσιον», ἦτοι τὸν καθημερινόν, ἄρτον, τοῦτο δὲ σημαίνει ὅτι λαμβάνομεν αὐτὸν τηροῦντες καὶ ἐκπληροῦντες τοὺς ἐν τῇ προσευχῇ ἀναφερομένους ὄρους. Ἡ προσευχὴ δὲ αὕτη ἀπευθύνεται πρὸς τὸν Θεὸν οὐχὶ ἀπλῶς ἐν ὑποκειμενικῇ, ἀλλ' ἐν κοινωνικῇ ἐννοίᾳ «τὸν ἄρτον ἡ μὴ ὦν...δὸς ἡ μὴ ἶν». Ἐκαστὸν μέλος τῆς κοινωνίας εὐχεται καὶ ταυτοχρόνως ἐργάζεται πρὸς ἐκπλήρωσιν τῆς αἰτήσεως. Βεβαίως κωλύματα δι' αὐτὴν δύναται νὰ προκύψωσιν ἐκ τῶν ἐπὶ μέρους ἀτόμων, εἴτε ἐξ ἀμελείας αὐτῶν, εἴτε ἐκ διασπαθίσεως τοῦ προϊόντος τῆς ἐργασίας των, ἀλλὰ τοῦτο εὐθύνει αὐτοὺς προσωπικῶς. Ἄλλως κατ' ἀνάγκην, ὁ ἐπιούσιος ἄρτος δὲν δίδεται ἀπολύτως ἴσος πρὸς πάντας. Ἐξαρτάται ἐκ τῆς προσωπικῆς ἐργασίας ἐκάστου. Ἡ δὲ περὶ ἐπιουσίου ἄρτου αἰτήσις συνδέεται καὶ πρὸς τὰς ἄλλας τῆς Κυριακῆς προσευχῆς αἰτήσεις, τοῦτο δὲ σημαίνει ὅτι οὐδεὶς δικαιούται νὰ ἔχη τὸν ἐπιούσιον ἄρτον, ἂν δὲν ἐργάζεται πρὸς ἐκπλήρωσιν καὶ τῶν ἄλλων αἰτήσεων, ἀλλὰ καὶ οὐδεὶς δικαιούται νὰ τρώγῃ δωρεάν τὸν ἄρτον ἐνῶ δύναται νὰ ἐργάζεται. Ἐν τῇ «Διδαχῇ τῶν ἱβ' Ἀποστόλων» ὑπάρχει καὶ ἡ ἐξῆς διάταξις «Πᾶς ὁ ἐρχόμενος ἐν ὀνόματι Κυρίου δεχθήτω, ἔπειτα δὲ δοκιμάσαντες αὐτὸν γνώσεσθε, σύνεσιν γὰρ ἔχετε, δεξιὰν καὶ ἀριστεράν. Εἰ μὲν παρόδιός ἐστιν ὁ ἐρχόμενος βοηθεῖτε αὐτῷ, ὅσον δύνασθε· οὐ μενεῖ δὲ πρὸς ὑμᾶς εἰ μὴ δύο ἢ τρεῖς ἡμέρας, ἐὰν ἢ ἀνάγκη. Εἰ δὲ θέλει πρὸς ὑμᾶς καθῆσθαι, τεχνίτης ὢν ἐργαζέσθω καὶ φαγέτω, εἰ δὲ οὐκ ἔχει τέχνην, κατὰ τὴν σύνεσιν ὑμῶν προνοήσατε, πῶς μὴ ἄργος μεθ' ὑμῶν ζήσεται χριστιανός· εἰ δὲ οὐ θέλει οὕτω ποιεῖν χριστέμπορός ἐστι, προσέχετε ἀπὸ τῶν τοιούτων» (Διδαχὴ 12, 1-5).

Ἐκ τῆς λύσεως τοῦ ἐργατικῆς ζητήματος ἐξητηθή καὶ ἡ λύσις τοῦ ζητήματος τῆς ἰδιοκτησίας. Ἄλλ' ἐνόμισάν τινες ὅτι ἡ λύσις αὕτη ὑπῆρξε κοινοτιστικῆ, ὅψ ἦν ἐννοιαὶ ἐκλαμβάνεται σήμερον ὁ κοινοτισμὸς (communism) καὶ ἰσχυρίσθησαν, ὅτι, πρὸ παντός, διὰ τῶν νέων διδασμάτων τοῦ Χριστιανισμοῦ κατηργήθη ἡ ἰδιοκτησία. Ὁ κοινοτισμὸς διαφέρει τοῦ κοινωνισμοῦ (socialism) ὑπὸ τὸν τύπον τοῦ κομμουνισμοῦ, ἀποτελεῖται κυρίως ἐκ δύο στοιχείων τοῦ τῆς παραγωγῆς καὶ τοῦ τῆς χρήσεως. Ὁ κοινοτισμὸς τῆς παραγωγῆς συνίσταται ἐν τῇ ἐπιζητήσει καὶ ἐπεξεργασίᾳ τῶν ἀντικειμένων τῆς χρήσεως διὰ μέσου τῆς κοινωνικῆς ἰδιοκτησίας καὶ τῆς κοινωνικῆς

ἐργασίας. Ὁ δὲ κοινοτισμὸς τῆς χρήσεως συνίσταται ἐν τῇ ἴσῃ ἀπονομῇ ὠρισμένων προϊόντων τῆς ἐργασίας πρὸς τὴν ταυτόχρονον χρῆσιν ἄλλων προϊόντων. Ὁ Καούτσκη εἰς τὰ δύο ἐπιστημονικὰ συγγράμματά του «Ἐκ τῆς ἱστορίας τῶν κοινωνικῶν θεμάτων» καὶ «Ὁ Πλατωνικὸς καὶ ὁ ἀρχαῖος χριστιανικὸς κομμουνισμός», παρὰ πᾶσαν τὴν προσπάθειάν του ὅπως εὗρη ἐπιχειρήματα, δημολογεῖ ὅτι παρὰ τοῖς πρώτοις χριστιανοῖς δὲν ὑπῆρχε κοινοτισμὸς τῆς παραγωγῆς, ὑπῆρχον δὲ μόνον νύξεις περὶ τοῦ κοινοτισμοῦ τῆς χρήσεως. Ἄλλοι ὁμοῦ φρονοῦσιν ὅτι παρὰ τοῖς πρώτοις χριστιανοῖς ὑπῆρχεν ἐλεύθερος κοινοτισμὸς. Ἄλλ' ἔφ' ὅσον δὲν ὑπῆρχε παραγωγή κατὰ τὰς κοινοτιστικὰς ἀρχάς, δὲν ἠδύνατο νὰ ὑπάρξῃ καὶ κοινοτισμὸς τῆς χρήσεως. Διότι ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει δέον νὰ θεωρηθῇ τις ὡς ἀγόμενον ἐκ κομμουνιστικῶν ἀρχῶν πᾶν φιλανθρωπικὸν σωματεῖον, βοηθοῦν διὰ κοινῆς ἐνεργείας τοὺς πτωχοὺς.

(Συνεχίζεται)

Η ΣΥΣΤΗΜΑΤΙΚΟΤΗΣ ΤΟΥ ΑΜΒΩΝΟΣ

Β'.

Γενικά τινα περὶ τοῦ Κηρύγματος τῆς περιόδου τοῦ «Τριφιδίου».

Εἶναι γνωστοὶ οἱ σκοποί, τοὺς ὁποίους ἡ Ἐκκλησία ἐπιδιώκει διὰ τῆς λειτουργικῆς περιόδου τοῦ «Τριφιδίου» καὶ ὁ κατασκευτικὸς καθ' ὅλου τόνος ὁ διαπνέων τὴν ὅλην ἱερὰν λατρείαν τῆς περιόδου ταύτης, ἣτις ἀποβλέπει εἰς τὴν βαθυτέραν ἐπίγνωσιν τῆς ἀνθρωπίνης ἀμαρτωλότητος καὶ τὴν συνειδητοποίησιν τῆς ἀνάγκης τῆς ἐν Χριστῷ σωτηρίας. Ἀκριβῶς δ' ἔνεκα τοῦ σκοποῦ τούτου, τόσον ἡ ἱερὰ ἔσματογραφία τῆς περιόδου ταύτης ὅσον καὶ ἡ καθ' ὅλου τυπικὴ διάταξις τῶν ἱερῶν ἀκολουθιῶν πένθιμον ἔχουσι τόνον καὶ εἰς αὐτοξέτασιν βαθυτέραν προκαλοῦσι τὸν ἐκκλησιαζόμενον πιστόν. Τὸ βέβαιον ὁμοῦ εἶναι ὅτι, ἂν ἐξαιρέσωμεν τὰς τέσσαρας πρώτας Κυριακὰς τοῦ Τριφιδίου καὶ τὴν τῆς Σταυροπροσκυνήσεως (Γ' Κυριακὴ τῶν Νηστειῶν), τῶν καθημερινῶν ἰδίως ἡ τελετουργία ὀδηγεῖ εὐθύτερον πρὸς τὸν σκοπὸν καὶ αὐτὴ κυρίως περιέχει τὸ κατασκευτικὸν χρῶμα τῆς περιόδου. Ἄλλὰ ἡ τελετουργία τῶν καθημερινῶν, εἰς τοὺς θησαυροὺς τῆς ὁποίας δύναται νὰ ἐντυπωσῶσιν ἀνελλιπῶς οἱ κληρικοὶ καὶ οἱ μοναχοί, εἶναι σήμερον, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον, ἀπροσπέλαστος διὰ τὸ μέγα πλῆθος τῶν πιστῶν, κατήντησε δὲ καὶ αὐτὴ ἡ τέλεσις τῆς Θ. Λειτουργίας τῶν Προηγιασμένων σχεδὸν νὰ μὴ ἀνταποκρίνεται, εἰς τινα μάλιστα μέρη, τοῦ σκοποῦ τῆς, ἀφ' οὗ πλεῖστοι πιστοὶ θεωροῦσιν—ὡς ἐξ ἰδίας ἀντιλήψεως γνωρίζω—ἀπηγορευμένην κατ' αὐτὴν τὴν Θ. Μετάληψιν. Ὁ κατασκευτικὸς τόνος τῆς Μεγ. Τεσσαρακοστῆς διακόπτεται, ὡς γνωστόν, τὰ Σάββατα καὶ τὰς Κυριακὰς, ὅτε καὶ συνηθέστερον οἱ πιστοὶ ἐπισκέπτονται τοὺς ναοὺς, τὰ μὲν Σάββατα ἵνα μεταλάβωσι τῶν ἀχράντων μυστηρίων, τὰς δὲ Κυριακὰς χάριν τῆς εορτῆς, καὶ αὐτὴ δὲ ἡ κατὰ τὴν ἐσπέραν τῆς Παρασκευῆς ψαλλομένη ἀκολουθία τοῦ Ἀκαθίστου ὕμνου, εἰς τὴν ὁποίαν ἀθροοὶ προστρέχουσιν οἱ πιστοί, δὲν φαίνεται ἐκ πρώτης ὄψεως νὰ ἔχη ἄμεσον σχέσιν πρὸς τὸν ὅλον κατασκευτικὸν τόνον τῆς λοιπῆς ἔσματογραφίας τοῦ Τριφιδίου.

Ὁ ἱεροκέρυξ ἔχων τὰς ἀφορμὰς νὰ ἐπικοινωνήσῃ πρὸς τὸ ἐκκλησίασμα μόνον κατὰ τὰς Κυριακὰς καὶ κατὰ τὴν ἀκολουθίαν τῶν «Χαιρετισμῶν», πρέπει—νομιζομεν—ν' ἀναπληρώσῃ διὰ τοῦ κηρύγματός του τὸ κενόν, τὸ ὁποῖον δημιουργεῖ ἡ καθ' ὅλην τὴν ἐβδομάδα ἀπουσία τῶν πιστῶν ἐκ τοῦ ναοῦ καὶ νὰ ἐπιστήσῃ τὴν προσοχὴν του καὶ ἐπὶ τῶν θεμάτων ἐκείνων, τὰ ὁποῖα διὰ τὸ πολὺ πλῆθος τῶν πιστῶν παραμένουσιν ὄχι μόνον ἀνεκμετάλλευτα, ἀλλὰ καὶ τελείως ἀγνωστα καὶ νὰ ἐξεύρῃ ἰδιαίτερα ἐκάστοτε σημεῖα, ἐπὶ τῶν ὁποίων ἡ Ἐκκλησία ἠσχολήθη ἐν τῇ λατρείᾳ τῶν καθημερινῶν. Ἐκ τῶν σκέψεων τούτων ὁρμώμενοι θὰ ἐφθάνομεν μέχρι τοῦ νὰ συνηγορήσωμεν ὑπὲρ τῆς ἐγκαταλείψεως τῆς συνηθείας, ὅπως τὸ κήρυγμα ἀφορμᾶται πάντοτε ἐκ τῶν πρὸ αὐτοῦ ἀναγνωσθεισῶν εὐαγγελικῶν καὶ ἀποστολικῶν περικοπῶν ἢ ἐκ τῶν εορταζομένων κατὰ τὴν ἡμέραν ἐκείνην γεγονότων, ἐὰν ἐκ ταύτης θὰ καθίστατο τελείως ἀδύνατος ἡ σύνδεσις τοῦ τοιούτου θέματος πρὸς τὴν ὑπόθεσιν τῆς Μεγ. Τεσσαρακοστῆς, ἣτις καὶ ἀποτελεῖ τὸ κέντρον τῆς κατὰ τὴν περίοδον ταύτην ἐκκλησιαστικῆς προσπαθείας. Νομιζομεν ὁμοῦ ὅτι, ἂν ἐκ πρώτης ὄψεως τὰ εορταζόμενα κατὰ Κυριακὴν γεγονότα φαίνονται ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ ἄσχετα πρὸς τὴν ὑπόθεσιν τῆς Μεγ. Τεσσαρακοστῆς, ὑπάρχει ἐν τούτοις μεταξὺ τῶν ἀναγνωσκομένων κατ' αὐτὰς ἀγιογραφικῶν περικοπῶν ἐσωτερικὴ τις ἐνότης, τὴν ὁποίαν θὰ ἠδύνατο ἄριστα νὰ χρησιμοποιήσῃ ὁ ἔμπειρος ἱεροκέρυξ χάριν τοῦ ἰδιαίτερου σκοποῦ, ὃν ὀφείλει κατὰ τὰς ἀγίας ταύτας ἡμέρας νὰ ἐπιδιώξῃ διὰ τῶν κηρυγμάτων του.

Προκειμένου δὲ περὶ τῶν εὐκαιριῶν τῆς κατὰ Παρασκευὴν ἀναγνώσεως τῶν «χαιρετισμῶν», πρέπει νὰ ἐξαιρέσωμεν τὴν πρώτην ἐβδομάδα, καθ' ἣν ἀναγνώσκεται ἡ θαυμασία περὶ τῆς «Ἀμπέλου» ὁμιλία τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ (Ἰω. ιε'. 1-7), πλουσιωτάτη εἰς ἀφορμὰς σωτηρίων διδαγμάτων καὶ ἀνεξάντλητος εἰς ὑψηλὰς χριστιανικὰς ἐννοίας. Διὰ τὰς λοιπὰς ἐβδομάδας μὴ δεσμευόμενος ὑπὸ εὐαγγελικοῦ τινος ἀναγνώσματος ὁ ἱεροκέρυξ εἶναι, νομιζομεν, τελείως ἐλεύθερος νὰ ἐκλέξῃ τὸ θέμα του λαμβάνων τὰς ἀφορμὰς ἀπὸ τὸ πνεῦμα ἀκριβῶς τῆς λατρείας τῆς διανυθείσης νηστησίμου ἐβδομάδος καὶ καθιστῶν γνωστὰ εἰς τὸ ἀκροατήριον τὰ ὠραιότερα καὶ τὰ χαρακτηριστικώτερα σημεῖα τῆς κατ' αὐτὴν χρησιμοποιηθείσης ἱερᾶς ἔσματογραφίας. Ἄλλὰ καὶ τῆς Ἀειπαρθένου ἡ ἱερὰ προσωπικότης—ὅπως μάλιστα διὰ τῶν ὀλίγων ἐν τοῖς εὐαγγελίοις περὶ αὐτῆς, ἀλλὰ ἀρκετῶν, πληροφοριῶν ἀναδεικνύεται—δύναται ν' ἀποτελέσῃ πηγὴν σειρᾶς ὄλης διδαγμάτων σωτηρίων, ἄμεσον δυναμένων νὰ ἔχωσι σχέσιν ὄχι μόνον πρὸς τὴν τὰς ἀφορμὰς παρέχουσαν λαμπροτάτην ἀκολουθίαν τοῦ «Ἀκαθίστου», ἀλλὰ καὶ πρὸς τὸν ἱερὸν σκοπὸν τῆς ζηλώσεως τῆς ἀρετῆς, ὅστις τὰ μάλιστα θ' ἀπέβαινε συντελεστικὸς εἰς τὴν ἐπιτυχίαν τοῦ κυριωτάτου ἔργου τῆς πλήρους μετανοίας καὶ τοῦ ὀλοκληρωτικοῦ καθαρμοῦ, πρὸς τὸν ὁποῖον κατατείνει, ὡς εἶπομεν, κατὰ τὰς ἡμέρας ταύτας ἡ ὅλη τῆς Ἐκκλησίας μας λατρευτικὴ ζωή.

Ὅ,τι, ἐν πάσει περιπτώσει, φρονοῦμεν ὅτι πρέπει ν' ἀποφεύγεται κατὰ τὰς ἡμέρας ταύτας—ὡς αὐτόχρημα διασπῶν τὴν ἐνότητα τοῦ συτήματος τῶν ἐννοιῶν, τὰς ὁποίας ζητεῖ νὰ ὑποβάλλῃ εἰς τοὺς πιστοὺς ἡ Ἐκκλησία—εἶναι ἡ λεπτολόγος καὶ ἀσυστηματοποίητος ἐν τῷ κηρύγματι ἀναπτυξίς μεμονωμένων τινῶν ἀρετῶν ἢ κακιῶν, περὶ τῶν ὁ-

ποιών ἄλλοτε δύναται νὰ παρασχεθῆ ἀφορμὴ ὅπως γίνῃ λόγος, ἂν παρίσταται ἀνάγκη τῆς τοιαύτης λεπτομεροῦς καθηκοντολογικῆς διδασκαλίας. Ὁ Χριστὸς καὶ ἡ δι' αὐτοῦ σωτηρία ὀφείλει νὰ εἶναι πάντοτε τὸ κέντρον τοῦ κηρύγματος καὶ δὲν θὰ ἐλέγομεν, ἴσως, ὑπερβολὴν ἐπιμένοντες ὅτι, ἰδίᾳ κατὰ τὴν περίοδον τοῦ Τριῳδίου, καθ' ἣν ἐτοιμαζόμεθα εἰς τὴν ὑποδοχὴν αὐτοῦ τοῦ Ἐσταυρωμένου καὶ τὴν παρακολούθησιν τῶν καθημαγμένων ἰχνῶν Του, ὁ Σταυρὸς τοῦ Χριστοῦ καὶ ἡ ἰδική μας πρὸς αὐτὸν ἐπιστροφή πρέπει νὰ εἶναι τὸ ἀποκλειστικὸν ἀντικείμενον τοῦ σκοποῦ, οὕτως δέον νὰ καταστοχάζηται ὁ ἱεροκλήρῳξ, ἐλεύθερος πάντοτε βεβαίως εἰς τὴν ἐκλογὴν τῶν ἐπι μέρους θεμάτων, περὶ τῶν ὁποίων ἀδρότατος ἐνταῦθα ἐγένετο λόγος.

ΕΜΜ. Γ. ΜΥΤΙΑΗΝΑΙΟΣ
ΠΡΩΤΟΠΡΕΣΒΥΤΕΡΟΣ

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΩΝ ΣΤΗΛΗ

Δίαν παρήγορον.

Δὲν εἶνε γνωστὸν ἀκόμη ποῦ θὰ καταλήξῃ τὸ ἐκ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ σχεδίου τοῦ νέου ἀστικοῦ κώδικος τῆς χώρας προκῆψαν ζήτημα τοῦ οἰκογενειακοῦ δικαίου. Εἶνε ὁμως λίαν παρήγορον ὅτι ἡ ἐγκύριως διερχομένη ὑγιὴς δημοσία γνώμη τάσσεται ἐπὲρ τῆς διατηρήσεως τῶν θεσμῶν ἐκείνων, οἵτινες πράγματι ἔσωσαν τὴν ἐλληνικὴν οἰκογένειαν ἀπὸ τῶν κινδύνων τῆς διαλύσεως καὶ συνεκράτησαν τὴν ἐλληνικὴν κοινωνίαν εἰς ἡθικὸν ἕψος, τὸ ὁποῖον καὶ ἐπὶ τῶν ξένων ἐδακτυλοδεικτεῖτο. Οὔτω, ἡ «Ἐστία», ἀναιροῦσα τὴν ἀκουσθεῖσαν κατὰ τῆς εἰς τὸ ζήτημα τοῦ γάμου—ὡς τοῦτο ρυθμίζει ὁ νέος κώδιξ—ἐπεμβάσεως τῆς Ἐκκλησίας ἀντίρροπον, ἐπήγαγε, σὺν ἄλλοις, καὶ ὅτι

διὰ τὴν ὄλην κοινωνικὴν συγκρότησιν τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἔθνους, ἡ Ἐκκλησία ἀπέτελεσε πάντοτε παράγοντα πρωταρχικῆς σημασίας, τοῦ ὁποίου αἱ ἀπόψεις ὑπῆρξαν καὶ πρέπει νὰ εἶνε πάντοτε σεβασταί, παρὰ πᾶσαν—ἀμφισβητήσιμον ἄλλως τε καὶ αὐτὴν—παρεμπόδισιν, λόγῳ συνταγματικῶν διατάξεων. Ἰδιαίτατα, ὁμως, κατὰ τὴν σημερινὴν ἐποχὴν, κατὰ τὴν ὁποίαν Κράτος, Ἔθνος, Κοινωνία πρέπει μὲ δλα τὰ μέσα νὰ ἀμυνθοῦν ἐναντίον ἐχθρῶν ἰσχυρῶν καὶ, πρὸ παντός, ἐναντίον τῆς ἀπειλοῦσῃς τοῦς θεσμοῦς αὐτοῦς πνευματικῆς καὶ ἡθικῆς ἀναρχίας, θὰ ἦτο ἀσυγχώρητον πραγματικῶς καὶ ἀξιοθρήνητον τὸ Ἑλληνικὸν Κράτος, εἴαν, ἀποφασίζον, ἐπὶ τέλους, μετὰ τῶσας δεκαετίας, νὰ ρυθμίσῃ ὀριστικῶς τὸ οἰκογενειακὸν τοῦ δικαίου, προέβαιεν εἰς τὴν προσπάθειαν αὐτὴν ἐν διαφωνίᾳ καὶ ἀντιθέσει πρὸς τὸν ἰσχυρότερον, τὸν σημαντικώτερον ἐκ τῶν ἰδεολογικῶν παραγόντων, ποῦ δύναται νὰ στηρίξουν αὐτὸ καὶ τοῦς βασικούς του θεσμοῦς: τὴν Ὁρθόδοξον Ἑλληνικὴν Ἐκκλησίαν.

Ἐπειδὴ δὲ εἶνε ἐνδεχόμενον νὰ ὑποστηριχθῆ ὅτι οἱ ἐκπρόσωποι τῆς Ἐκκλησίας, παρασυρόμενοι ἀπὸ «θρησκευτικῶν δογματισμῶν», ἐμμένον εἰς «ἀπρηχαιωμένας ἰδέας», ἡ «Ἐστία» πιστεύει ὅτι

ὄχι μόνον δὲν ἀπατῶνται, ὄχι μόνον δὲν ἐκφράζον ἀπρηχαιωμένας καὶ καθυστερημένας ἰδέας, ἀλλὰ τούναντιον εὐρίσκονται ἐν ἀπολύτῳ ἁρμογίᾳ πρὸς τὰς πραγματικῶς νεωτάτας κοινωνικὰς ἰδέας, ἐκείνας ποῦ ἡμπορεῖ ἴσως νὰ μὴ ἀπεκρυσταλλώθησαν ἀκόμη εἰς νομικὰ συγγράμματα, ἀλλὰ ποῦ διέπουν τὰς σχέσεις τῶν πραγματικῶς νέων εὐρωπαϊκῶν κρατῶν καὶ ἀποτελοῦν τὴν βᾶσιν

συντελουμένων ἤδη εἰς διαφόρους χώρας βαρυσημάτων νομοθετικῶν μεταρρυθμίσεων.

Ὁ μόνος θεσμὸς, ὅστις δύναται νὰ ἀπαλλάξῃ καὶ κοινωνίας καὶ κράτη ἀπὸ τὴν ἡθικὴν καὶ πνευματικὴν ἀναρχίαν, εἶνε ἡ Οἰκογένεια.

Καὶ τὸν θεσμὸν αὐτὸν τὸν διέπλασεν ἡ Ἐκκλησία. ἐπὶ τῇ βάσει τῆς σοφίας μεγάλων, πράγματι, ἀνθρώπων, κατὰ τὸν τελειότερον δυνατὸν τρόπον, ἔτσι ὥστε καμμία νεωτέρα νομοθεσία ἢ ἐπιστημονικὴ ἐργασία δὲν ἠδυνήθη νὰ προσθέσῃ ποτὲ τίποτε τὸ ἀληθῶς οὐσιώδες.

Ἡ δὲ πλειονότης τῶν ἐλλήνων συμφωνεῖ πρὸς τὰς ἀντιρροήσεις τῆς Ἐκκλησίας κατὰ τῶν ἐπιχειρομένων εἰς τὸ οἰκογενειακὸν δίκαιον ἐν ὀνόματι τῆς «προοδευτικότητος» νεωτερισμῶν, διότι

ἐμπνέονται ἀποκλειστικῶς καὶ μόνον ἀπὸ τὴν ἐπιθυμίαν ὅπως διατηρηθῆ ἀλώβητος ὁ θεσμὸς τῆς Ἑλληνικῆς οἰκογενείας, ὁ ὁποῖος θὰ ἀποτελέσῃ τὸ κύριον, τὸ βασικὸν ὅπλον ἀμύνης καὶ οργανώσεως μιᾶς νέας καὶ ἡθικωτέρας Ἑλληνικῆς Κοινωνίας.

Ἀνάγκη ἐπείγουσα

Ὁ τέως διευθυντὴς τῆς Γενικῆς Ἀσφαλείας ἐν ἄρθρῳ του περὶ τῆς «ἀνάγκης συστηματικῆς ὁργανώσεως τῆς κοινωνικῆς προνοίας» ἀποκαλύπτει τὴν ἄγνωστον εἰς τοὺς πολλοὺς εἰδεχθῆ τῆς ἐλληνικῆς πρωτευούσης ὄψιν, τὴν ὁποίαν ἀποτελοῦν αἱ Ἀθήνηαι τῶν «ἀθλίων», τοῦ ἔσμου τῶν ἀποκλήρων τῆς ζωῆς ἐκείνων, οἵτινες ἄστεγοι, ἄνεργοι, πεινῶντες καὶ γυμνητεύοντες καὶ ριγοῦντες περιφέρονται κατὰ τὰς νύκτας ἀνὰ τὰ ἀπόκεντρα καὶ αὐτὰ τὰ κέντρα σύροντες βίον οἰκτρὸν καὶ ἀποτελοῦντες μέγαν κοινωνικὸν κίνδυνον. Εἶνε ἀνεκδιήγητος ὁ ὀδυνηρὸς βίος τῶν ταιλαιπῶρων τούτων πλασμάτων τοῦ Θεοῦ ἀμφοτέρων τῶν φύλων, πάσης ἡλικίας καὶ ποικίλου επαγγέλματος, διὰ τὰ ὁποῖα δὲν ἔπαρχει ἄσυλον πρὸς καταφυγὴν καὶ διανυκτέρευσιν, ἀλλ' οὐδὲ καὶ ἄρτον τεμάχιον διὰ τὴν ἀκατεύναστον πείνάν των.

Ὁ ἀρθρογράφος ἐμφανίζει ἔτι στυγιοτέραν τὴν εἰκόνα διὰ τὰς ἀνέργους καὶ ἀστέργους γυναῖκας, συνιστῶν δ' ἐκθύμως τὴν ταχίστην ἀνέργειαν εἰδικοῦ ἀσύλου πρὸς παροχὴν τοῦλάχιστον στέγης κατὰ τὰς νύκτας εἰς τοὺς δυστυχεῖς τούτους, λίαν ὀρθῶς ἐπάγειται ὅτι μόνον «ἂν κράτος, δῆμιον καὶ κοινωνία δείξουν ἀνθρώπινη συμπόνια πρὸς τοὺς φτωχοὺς καὶ τοὺς δυστυχισμένους, μόνον ἂν ἐργασθοῦν, γὰρ νὰ καλλιτερεύσουν τοὺς ὄρους τῆς ἐργασίας καὶ τῆς ζωῆς γενικὰ τῆς μεγάλης μάζας τῶν ἐργαζομένων, ὑπάρχει πιθανότης νὰ προσιατευθοῦν ἀποτελεσματικὰ καὶ τὸ σημερινὸ κοινωνικὸ σύστημα καὶ τὰ συμφέροντα τῶν ἐκπροσώπων του. Γιατὶ σὲ μία τέτοια ἀτιμολογία κοινωνικῆς ἀλληλεγγύης κ' ἀνθρώπινης συμπόνιας δὲν εἶνε πρόσφορο τὸ ἔδαφος γιὰ τὴν καλλιέργειαν «τῶν ἀιατρεπτικῶν ἰδεῶν» στὴν ψυχὴ τῶν ἐργαζομένων μαζῶν».

Εἶνε, πράγματι, ἀναντίρροπον, ὅτι ἡ ἀνάγκη νὰ ληφθῆ πρόνοια σοβαρὰ ἐπὲρ τῆς κατηγορίας ταύτης τῶν δυστυχούντων πλησίον μας δέον νὰ πληρωθῆ ἀνευ ἀναβολῆς. Μόνον τὸ γεγονός, ὅτι κατὰ τὰς προσφάτους ἡμέρας τῆς ἐκτάκτου καὶ αἰφνιδιαστικῆς ἐπισκῆψεως ἀσυνήθους ψύχους ἐσημειώθησαν οὐκ ὀλίγοι θάνατοι ἐκ ψύξεως μεταξὺ τῶν ἀστέρων τούτων,

θά ἔπρεπε νὰ συγκινήσῃ τοὺς δυναμένους νὰ πληρώσουν τὴν ἀνάγκη ταύτην. Ἐν κοινωρία καυχώμενη διὰ εἶνε χριστιανική, διὰ τὴν ὁποίαν τὸ πρῶτιστον τῶν καθηκόντων εἶνε ἡ φιλανθρωπία, εἶνε τοῦλάχιστον ἀναχρονιστικὸν καὶ ἀντινομικὸν ἢ παντελῆς προνοίας ἔλλειψις περὶ τῶν ἀπόρων τούτων ἀδελφῶν ἡμῶν.

Ἡ ἔννοια τῆς νηστείας.

Ἡ μαγία τῆς κακῶς ἐννοουμένης ἐπικαιρότητος ἔφερεν εἰς τὰς στήλας ἐφημερίδων καὶ ἄρθρα ἐμφανίζοντα τὴν νηστείαν ἐπιβαλλομένην σήμερον καὶ ἐπὶ τοῖς «μόδας», ἡ δὲ νηστευτικὴ αἴτη ἀρθρογραφία νομίζει ὅτι καὶ ἐνδιαφέρων ἀποτελεῖ ἀνάγνωσμα διὰ τὸν γνωστὸν ἐκείνον κόσμον ὁ ὁποῖος εἶνε εὖ κολος αἰχμάλωτος τοῦ ἐκάστοτε σομοῦ, καὶ συγχρόνως ὑπερμαχεῖ τοῦ θρησκευτικοῦ θεσμοῦ. Ἄλλ' ἡ νηστεία τῆς χριστιανικῆς θρησκείας εἶνε ἔννοια καὶ πρᾶξις καθαρῶς θρησκευτικῆ, ὡς ἐκ τῆς φύσεως τοῦ σκοποῦ, εἰς ὃν ἀποβλέπει. Νηστεία ἀσκουμένη ἐξ ἐπολογισμῶν εἶτε ἀφορώντων ἀποκλειστικῶς εἰς τὴν υγιεινὴν τοῦ σώματος εἶτε ἐξυψηροτέρων τὴν πολυβόητον φιλαρέσκειαν τῶν πασχουσῶν ὠραιομανίαν γυναικῶν, οὐδεμίαν ἔχει σχέσιν πρὸς τὴν θρησκείαν, καὶ εἶνε περιττὸν νὰ ἀναφέρονται ὀνόματα ἐπιφανῶν «νηστειολόγων» ἱατρῶν, οἵτινες ἐφαρμόζουν «ἐπιστημονικῶς» ἐπὶ τῶν πελατῶν τῶν τὴν «θεραπευτικὴν» τῆς νηστείας.

*

Ὡς ἐν τῷ προηγουμένῳ ἄλλῳ ἀνεγράψαμεν, ἐν Παρισίοις θὰ ἀρχίσῃ περὶ τὰ τέλη τοῦ ἀρξαιμένου μηνὸς τὴν ἐκδόσιν του νέου περιοδικῶν εἰς γαλλικὴν γλῶσσαν ὑπὸ τὸν τίτλον «*Ecumenica*»: *Revue de Synthèse théologique*. Τὸ περιοδικόν, κυκλοφοροῦν κατὰ τριμηνίαν, θὰ ἐκδίδεται ὑπὸ τῆς πασιγνώστου Ἐταιρείας πρὸς προαγωγὴν τῆς χριστιανικῆς γνώσεως (S.P.C.K.) προνοία καὶ ἐπιδοκιμασία τοῦ ἐπὶ τῶν ἐξωτερικῶν σχέσεων Συμβουλίου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἀγγλίας, θὰ διευθύνεται δὲ ὑπὸ εἰδικῆς Ἐπιτροπῆς ἀποτελουμένης ὑπὸ τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Ἰόρκης, τοῦ ἐπισκόπου Chichester, Gloucester, Fulham, Gibraltar, Jerusalem, Truro καὶ Ripon, τοῦ Ἀρχιδ. Storr, τῶν Dean of Chichester καὶ Exeter, τῶν Καθηγητῶν Kidil, Raven, Clarke, Macdonald, τοῦ Canon Quick, καὶ ἄλλων. Ἡ ἐπιτροπὴ θὰ τελῇ ὑπὸ τὴν προεδρείαν τοῦ Ἀρχιεπ. Ἰόρκης. Ὡς λόγοι τῆς ἐκδόσεως τοῦ περιοδικοῦ φέρονται α) ἡ ἀνάγκη ὅπως οἱ ἡπειρωτικοὶ καθολικοὶ τῆς Ρωμ. Ἐκκλησίας γνωρίσωσι τὴν Ἀγγλικανικὴν Ἐκκλησίαν παρ' αὐτῆς τῆς ἰδίας β) ἡ ἀνάγκη ἐνὸς συνδέσμου πρὸς τὴν Ἀνατολικὴν Ὀρθόδοξον Ἐκκλησίαν διὰ γλώσσης ἑτέρας παρὰ τὴν ἀγγλικὴν γ) ἡ ἀνάγκη ἐπικοινωνίας πρὸς τὰς ἐκασταχοῦ γαλλοφώνους προτεσταντικὰς ἐκκλησίας καὶ τοὺς γαλλοφώνους ἄγγλους. Ἐν τῇ ἀναγγελίᾳ τῆς ἐκδόσεως προστίθεται ὅτι «περιττὸν νὰ λεχθῇ ὅτι δὲν ὑπάρχει πρόθεσις προσηλυτισμοῦ εἰς τὴν ἀγγλικανικὴν Ἐκκλησίαν. Ὁ μόνος σκοπὸς τοῦ περιοδικοῦ θὰ ἦνε νὰ ἀνακοινῶνται τὰ τῆς ἀγγλ. Ἐκκλησίας πράγματα πρὸς τὰ μέλη τῶν λοιπῶν Ἐκκλησιῶν ἐπὶ τῷ τέλει τῆς προαγωγῆς τοῦ ἔργου τῆς ἐνώσεως τῆς χριστιανισμοῦ, διὰ τοῦτο δὲ αἱ σελίδες τοῦ περιοδικοῦ θὰ ἦνε εἰς τὴν διάθεσιν πάντων». Τὸ πρῶτον τεύχος θὰ περιέχῃ μελέτας προερχομένας παρ' ἐνὸς ὀρθοδόξου θεολόγου καὶ ἐνὸς ἑλβετοῦ προτεσταντοῦ. Ὡς ἐκ τῆς τοιαύτης συνεργασίας τὸ περιοδικόν θὰ φέρῃ ὡς ὑπότιτλον «*Review of theological Synthesis*». Ἡ διευθύνσις τοῦ περιοδ. εἶνε S.P.C.K., Northumberland Avenue, W. C. 2. London, καὶ ἡ ἐτησίαν συνδρομὴ του σελ. 4.

ΧΡΟΝΙΚΑ

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΕΛΛΑΔΟΣ

Ἡ Ἱερὰ Σύνοδος συνήλθε κατὰ τὴν παροῦσαν ἑβδομάδα εἰς δύο τακτικὰς συνεδριάσεις.

—Εἶναι γνωστὸν τὸ ζήτημα περὶ τοῦ ἂν τὸ ἔργον τοῦ ἐφημερίου δύναται ν' ἀσκήται καὶ ὑπὸ Καθηγητοῦ. Ὁ ἐν Μεγάροις ἐφημέριος Θεοδοσίος Φραγκιάδης, Καθηγητῆς, κατ' ἀξίωσιν τοῦ Ἐπιθεωρητοῦ ὑπέβαλε παραίτησιν ἀπὸ τῶν ἐφημεριακῶν καθηκόντων διὰ νὰ περιορισθῇ εἰς τὰ καθηγητικὰ καθήκοντα. Ὁ Μακ. Ἀρχιεπίσκοπος δὲν ἀπέδεχθη τὴν παραίτησιν, ὡς μὴ συμβιβασομένην πρὸς τοὺς ἱεροῦς κανόνας, διέταξε δὲ τὸν ἱερέα Φραγκιάδην νὰ παραμείνῃ εἰς τὴν θέσιν του. Ὁ Φραγκιάδης δι' αἰτήσεώς του προσέφυγεν εἰς τὸ Ὑπουργεῖον, παρακαλῶν ὅπως τῷ ἐπιτραπῇ ἵνα διατηρήσῃ τὴν θέσιν τοῦ Ἐφημερίου μετὰ τῆς τοῦ Καθηγητοῦ. Τὴν ἀναφορὰν αὐτοῦ διεβίβασε τὸ τμήμα τῆς Μέσης Ἐκπαιδεύσεως, πρὸς τὸν ἐπὶ τῶν Θεοσχευμάτων καὶ τῆς Παιδείας Ὑπουργόν, ὅστις ἐξέδωκε τὴν ἐξῆς ἀπόφασιν κοινοποιηθεῖσαν καὶ πρὸς τὴν Ἀρχιεπισκοπὴν: «Ἐν σχέσει πρὸς τὴν συνημμένως ὡδε ἐπιστρεφομένην ὑμῖν ἀναφορὰν, ἔχομεν τὴν τιμὴν νὰ γνωρίσωμεν ὑμῖν, ὅτι κἂν εἴη ὑπάρχῃ νόμος διὰτάξις ἀπαγορεύουσα εἰς καθηγητὰς μέσης ἐκπαιδεύσεως κληρικούς τὴν ἀσκήσιν ἐφημεριακῶν καθηκόντων, ἡ διὰτάξις αὕτη εἶναι ἀφ' ἑαυτῆς ἀίματος ὡς ἀντικειμένη εἰς τὰς κανονικὰς διατάξεις τῆς ἐν Ἑλλάδι Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας, τῆς προστατευομένης ὑπὸ τοῦ Συντάγματος καὶ ὑπεισχυρομένης εἰς τὴν ἐσωτερικὴν ζωὴν τῆς Ἐκκλησίας, ἣν αὕτη ἐλευθέρως καὶ ἀκωλύτως ρυθμίζει ὑπὸ τὴν προστασίαν τοῦ ἰσχύοντος Καταστατικοῦ Χάρτου, καὶ δὴ τῶν ἄρθρων 10 καὶ 11 τῆς Ἐπαναστατικῆς ἀποφάσεως τοῦ 1928 ἐχούσης συντακτικὴν ἰσχύν. Διότι ἀπαγόρευσις ἱεροπραξίων εἰς λειτουργοὺς τῆς ἐκπαιδεύσεως κληρικούς θὰ ἐσήμαιεν ἐπίσχεσιν παρὰ τῆς πολιτείας τῆς ὑπὸ τῆς θείας χάριτος ἐπιβαλλομένης αὐτοῖς ὑποχρεώσεως τοῦ τελεῖν τὰ μυστήρια καὶ ποιμαίνειν τοὺς πιστοὺς ἢ ἐκβιασμὸν αὐτῶν νὰ προαρίθωσι μίαν ἐκ τῶν δύο θέσεων ὡς τάχα ἀσυμβιβαστων. Συνεπῶς οὐ μόνον ὅσα ὁ ἐν λόγῳ ἱερεὺς κ. Φραγκιάδης αἰτεῖται δέον νὰ τύχῃ καταφατικῆς ἀπάντησεως, ἀλλὰ καὶ γενικώτερον δέον νὰ τοποθετηθῇ τὸ θέμα ἐντὸς τοῦ συνταγματικοῦ πλαισίου τῶν κανονικῶν διατάξεων τῆς Ἐκκλησίας, ἐφ' οὗ ἡ ἰδιότης τοῦ ἐφημερίου οὐδαμῶς ἀντίκειται πρὸς τὴν τοῦ δημοσίου λειτουργοῦ καὶ μάλιστα τὴν τοῦ ἐκπαιδευτικοῦ καὶ ἐφ' ὅσον μάλιστα ἡ ἐφημεριακὴ ἀπασχόλησις δὲν γίνεται εἰς ὄρας διδασκτικῶν καθηκόντων».

—Ἡ Ἀποστολικὴ Διακονία τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος προὐκάλεσε κατὰ τὴν λήγουσαν ἑβδομάδα καὶ ἐν τῇ Πρωτευούσῃ καὶ ἐν ταῖς ἑδραῖς τῶν ἱερῶν Μητροπόλεων, ἰδίως δ' ἐν Θεσσαλονίκῃ, ἀξίαν πολλοῦ λόγου θρησκευτικὴν κίνησιν, δι' ἱερῶν τελετῶν καὶ κηρυγμάτων. Τὸ σύνθημα τῆς κινήσεως ταύτης ἐδόθη διὰ τῆς κατὰ τὴν παρελθούσαν Κυριακὴν μεγαλοπρεπεστάτης καὶ κατανυκτικωτάτης θείας Λειτουργίας ἐν τῷ Καθεδρικῷ ναφ Ἀθηνῶν. Μετὰ τοῦ Μακ. Ἀρχιεπισκόπου συνελειτούργησαν οἱ Σεβ. Σύνοδοι Μαντινείας καὶ Κυνουρίας, Πτολεμαΐδος, Θήρας καὶ Λευκάδος καὶ ἐκ τῶν παρεπιδημούντων Ἀρχιερέων ὁ Σεβ. Δράμας καὶ Φιλίππων μετὰ δωδεκάδοξοι Ἱεροσβετέρων καὶ Διακόνων. Μετὰ τὸν Ὄρθρον πρὸ τῆς Δοξολογίας ἐτελέσθη ἡ ἀπὸ ἐτῶν καθιερωμένη ὑπὸ τοῦ Μακ. Ἀρχιεπισκόπου ἱερὰ λιτανεῖα τῶν ἁγίων εἰκόπων ἐντὸς τοῦ ναοῦ, ἀνεγνώσθη δὲ ἐκ τοῦ «Συνοδικοῦ τῆς Ὀρθοδοξίας» ὑπὸ τοῦ Μακ. Ἀρχιεπισκόπου ὁ μακαρισμὸς τῆς μνήμης τῶν κατὰ τῶν εἰκονομάχων καὶ ἄλλων αἰρετικῶν ἀγωνισθέντων Πατέρων τῆς Ἐκκλησίας. Ὁ ναὸς ἦτο καταιεστός εὐσεβοῦς ἐκκλησιασματος, μετὰ βαθυτάτης κατανύξεως παρακολουθήσαντος τὴν θεῖαν Λειτουργίαν. Παρίσταντο δ' ἐν τῷ ἱερῷ Βήματι ἱκανοὶ πάντες Σεβ. Ἱεραρχῶν. Μετὰ τὴν ἀνάγνωσιν τοῦ ἱεροῦ Εὐαγγελίου ὠμίλησεν ἀπὸ τοῦ Ἀμβωνοῦ ὁ Σεβ. Σισανίου καὶ Σιατιστῆς. Γενικὸς Διευθυντῆς τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας.

—Τὴν ἐπομένην, 26 Φεβρουαρίου, ἐγένοντο περὶ τὰ

είκοσι πέντε κηρύγματα εις τούς ἐν Ἀθήναις καὶ Πειραιᾷ στρατιωτικούς καταυλισμούς· ὠμίλησαν δὲ ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Σισανίου κ. Διόδωρος, οἱ Ἱεροκήρυκες Ἀττικῆς Παντελ. Παπαγεωργίου καὶ Χριστ. Παπουτσόπουλος, οἱ Ἀρχιμανδρίται Χρυσόστομος Δημητρίου, Ἀθανάσιος Παρίσης, Θεόκλητος Σφήνας, Ἀμβρόσιος Ἀντωνόπουλος, Προκόπιος Καλλιωντζῆς, Χερουβίμ Ἀννίνος, Χρυσόστομος Ἀγγελιδάκης, Προκόπιος Παπαθεοδώρου, Σπυρίδων Σγουρόπουλος, Χρυσόστομος Δασκαλάκης, καὶ ὁ ἱεροδιάκονος Χρυσόστ. Ταυλαδουράκης.

—Τῇ Τρίτῃ, 27 Φεβρουαρίου, ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος, συνοδευόμενος ὑπὸ τοῦ Μεγάλου Πρωτοσυγκέλλου κ. Ἰακώβου, ἐπεσκέφθη τὴν ἐν Πειραιεὶ Σχολὴν τῶν Ναυτικῶν Δοκίμων καὶ ὠμίλησε πρὸς τοὺς μαθητὰς καὶ τὸ Ἐπιτελεῖον αὐτῆς. Ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Σισανίου καὶ ὁ Ἀρχιμ. Προκ. Καλλιωντζῆς μετέβησαν εἰς Ναύσταθμον καὶ ὠμίλησαν ἀμφότεροι πρὸς τοὺς ἐκεῖ ἄνδρας καὶ τὰ Ἐπιτελεῖα τοῦ Ναυστάθμου καὶ τῆς Βάσεως Ὑποβρυχίων. Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ καὶ ὄρα ἐγένοντο ὁμιλίαι πρὸς τοὺς ναύτας τῶν ἐν Ἀθήναις καὶ Πειραιεὶ Ναυτικῶν ὑπηρεσιῶν καὶ τὰ Ἐπιτελεῖα αὐτῶν, τοὺς νοσηλευομένους ἐν τῇ ἐν Πειραιεὶ Ναυτικῷ Νοσοκομείῳ καὶ τοὺς ἐν τῇ Ἀεροπορικῇ Σχολῇ Τατοῖου καὶ τῇ Ἀεροπορικῇ Βάσει Φαλήρου μαθητὰς, ὑπαξιωματικούς καὶ ἄξιωματικούς, ὠμίλησαν δ' οἱ Ἀρχιμανδρίται Χρυσόστομος Παπουτσόπουλος, Παντελ. Παπαγεωργίου, Χρυσόστομος Δημητρίου, Χρυσόστομος Ἀγγελιδάκης, Χερουβίμ Ἀννίνος, Προκόπιος Παπαθεοδώρου καὶ ὁ Πρωτοπρ. Ἐμμαν. Μυτιληναῖος. Ἐν τῷ Κεντρικῷ Προγυμναστηρίῳ Πόρου ὁ Ἱεροκήρυξ αὐτοῦ Ἀρχιμ. Διονύσιος Παπανικολόπουλος ἐτέλεσε τὴν Θείαν Λειτουργίαν τῶν Προηγιασμένων Λόφων, τὴν ὅποιαν παρηκολούθησεν ὁ Ἀρχηγὸς τῆς Ἐκπαιδευτικῆς μοίρας καὶ πάντες οἱ ἐν Πόρῳ ἄξιωματικοί, ὑπαξιωματικοὶ καὶ ναῦται. Μετὰ τὴν Θείαν Λειτουργίαν ἐγένετο ἐπίκαιρος ὁμιλία παρὰ τοῦ Ἀρχιμανδρίτου κ. Παπανικολοπούλου ἐν τῇ μεγάλῃ αἰθούσῃ τοῦ «Σπητιοῦ τοῦ Ναύτου» τὴν ὅποιαν, πλὴν τῶν ὀνατέρω, παρηκολούθησαν καὶ αἱ πολιτικαὶ Ἀρχαὶ Πόρου. Ὀλόκληρος ἡ ἡμέρα ἐθραυθῆ ὡς ἡμέρα ἀργίας διὰ τὴν ἐν Πόρῳ φρουράν. Τὸ ἑσπέρας τῆς αὐτῆς ἡμέρας ὠμίλησε πρὸ πυκνοῦ ἀκροατηρίου ἐν τῷ Δημοτικῷ Θεάτρῳ Πειραιῶς ὁ Διδάσκαλος τοῦ Εὐαγγελίου κ. Μιχαὴλ Γαλανὸς «Περὶ τῆς σπουδαιότητος τοῦ ἔργου τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας». Εἰς τὴν διάλεξιν παρέστησαν ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος, ὁ Μέγας Πρωτοσύγκελλος καὶ πολλοὶ κληρικοὶ ἐκ Πειραιῶς.

—Τῇ Τετάρτῃ, 28η Φεβρουαρίου, ὠμίλησεν ἐν τῇ αἰθούσῃ τῶν Τριῶν Ἱεραρχῶν ὁ σεβασμιώτατος μητροπολίτης πρῶην Καλαβρύτων κ. Τιμόθεος «Περὶ τοῦ διπλοῦ σκοποῦ τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας». Τῇ δὲ Πέμπτῃ ἑσπέρας, ἐν τῇ αἰθούσῃ τοῦ «Παρνασσοῦ» ὠμίλησε πρὸ πυκνοῦ καὶ ἐκλεκτοῦ ἀκροατηρίου ὁ κ. Π. Τρεμπέλλας «Περὶ τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας καὶ τῶν ἐργατῶν αὐτῆς». Τὴν διάλεξιν ταύνην παρηκολούθησαν ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος, οἱ σεβ. μητροπολίται Μαντινείας, Σισανίου, Λευκάδος, Βερροίας, Δράμας, πολλοὶ κληρικοὶ καὶ ἄνθρωποι τῶν γραμμάτων.

—Τῇ χθὲς Παρασκευῇ ἑσπέρας ἐγένοντο, συμφώνως τῷ προγράμματι, κατὰ τὴν ἀκολουθίαν τῶν «Χαιρετισμῶν» εἰς τὰ ἐν Ἀθήναις καὶ Πειραιεὶ ὄργανοτροφεῖα, φυλακὰς, νοσοκομεία καὶ λοιπὰ φιλανθρωπικὰ καθιδρύματα, ὁμιλίαι, ὠμίλησαν δ' οἱ ἀρχιμανδρίται Παντελεήμων Παπαγεωργίου, Χρυσόστομος Παπουτσόπουλος, Χρυσόστομος Δημητρίου, Θεόκλητος Σφήνας, Χερουβίμ Ἀννίνος, Προκόπιος Παπαθεοδώρου καὶ Σπυρίδων Σγουρόπουλος. Σήμερον δὲ τὴν πρωτὰν ἐτελέσθη ἐν τῷ καθεδρικῷ ναῷ μνημόσυνον τῶν πρὸς Κύριον ἐκδημησάντων ἀχιερῶν τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος καὶ πάντων τῶν ὑπὲρ πίστεως καὶ πατρίδος πεσόντων κληρικῶν καὶ λαϊκῶν· τῆς λειτουργίας προσῆτη ὁ σεβ. μητροπολίτης Σισανίου, συλλειτουργοῦντων τῶν σεβ. μητροπολιτῶν Θήρας καὶ Λευκάδος. Παρέστησαν ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος καὶ οἱ Σεβ. Μητροπολίται Μαντινείας καὶ Κυ-

νουρίας, Σπάρτης, Νιγρίτης, Φθιώτιδος, Παροναξίας καὶ πρῶην Λαγκαδᾶ. Κατὰ τὴν ἐπιμνημόσυνον δέσην ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος ὠμίλησεν, ἐξάρας τὰς θυσίας τῆς Ἐκκλησίας κατὰ τοὺς ὑπὲρ τῆς ὀρθοδόξου χριστιανικῆς πίστεως ἀγῶνας, τοὺς ὁποίους λόγοι ἱστορικοὶ ἐπέβαλον καὶ μακαρίας τὸ νέον τῶν ἱερομαρτύρων νέφος, οἵτινες διὰ τῶν αἱμάτων αὐτῶν ἐστήριξαν τὴν πίστιν τοῦ Χριστοῦ· ἐτόνισε δ' ἐν τέλει, ἐπ' εὐκαιρίᾳ τῆς λήξεως τῆς «Ἐβδομάδος τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας», τὴν ἀνάγκην ὅπως ἡ Ἐκκλησία διὰ τοῦ συγχρόνου Κλήρου αὐτῆς ἀποδυσθῇ πρὸς τοὺς πνευματικούς ἀγῶνας, οἵτινες πρόκεινται ἤδη Ἀυτῇ, καθ' ὅσον, ἐκλιπόντων ἤδη τῶν ἐξωτερικῶν κινδύνων, στάδιον καθαρῶς πνευματικὸν ἀνοίγειται διὰ τὴν Ἐκκλησίαν καὶ ἐν αὐτῷ ὀφείλει ὁ κληρὸς καὶ ὁ εὐσεβὴς αὐτῆς λαὸς ὅπως ἀγωνισθῇ ἔχοντες συμπαρασῆτην τὴν Ἀποστολικὴν Διακονίαν, ἥτις τοῦτον ἔχει τὸν σκοπὸν.

—Ὁ σεβ. Μητροπολίτης Δράμας κ. Βασίλειος ἀπέστειλεν εἰς τὴν Χριστ. Κοινωνικὴν Ἐνωσιν δρχ. 500 ὑπὲρ τῶν σκοπῶν αὐτῆς.

—Ὡσαύτως καὶ ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Σάμου κ. Εἰρηναῖος.

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΑΚΕ

Τὸ Δ. Συμβούλιον κατὰ τὴν συνεδρίασιν αὐτοῦ τῆς 28ης Φεβρουαρίου ἔ. ἔ. ἐχορήγησε συντάξεις ἀναπηρίας, γήρατος καὶ λόγῳ προώρου θανάτου εἰς τοὺς κάτωθι μετόχους τοῦ Ταμείου ἀποκτήσαντας δικαίωμα συντάξεως ὡς καὶ κληρονομοῦ ἀποβιώσαντων τοιοῦτων καὶ ἔχοντων συμπληρώσει πρὸ τοῦ θανάτου τῶν πέντε ἐτῶν καταβολῆς. Αἰδεσ. Παναγιώτην Τριλύβαν κάτοικον Ἰθάκης δραχμὰς 301 κατὰ μῆνα ἐπὶ μηνιαίου μισθοῦ 500 δραχμῶν καὶ συμμετοχῆς εἰς τὸ Ταμεῖον 43 μηνῶν. Αἰδεσ. Εὐθύμον Λαζ. Πετσάλην κάτοικον Σπετσῶν δραχμ. 458 μηνιαίως, ἐπὶ ἀρχικοῦ μισθοῦ 160 καὶ μέχρι 31 Ἰουλίου 1931 ἀκολουθῶς ἐπὶ μισθοῦ 1000 καὶ συμμετοχῆς εἰς τὸ Ταμεῖον 159 μηνῶν συνυπολογιζομένης καὶ τῆς ἐξαγορᾶς δεκαετοῦς ὑπηρεσίας συμφώνως τῷ ἀρθρῷ 7 τοῦ Καταστατικοῦ. Εἰς τὴν Πρεσβυτέραν χήραν Σταματιῶν ἱερέως Ψαροῦ κάτοικον Νέας Κοκκινιάς Πειραιῶς δρχ. 300, τοῦτέστιν ἴσην πρὸς τὰ 3/4 τῆς κανονικῆς συντάξεως ἐπὶ μισθοῦ 1200 δραχμῶν καὶ συμμετοχῆς, λόγῳ συμπληρώσεως καταβολῶν, 60 μηνῶν, εἰς τὸ Ταμεῖον. Πρεσβυτέραν χήραν Βασιλικὴν Ἱερέως Νικολάου Ἀθανασοπούλου κατοίκου Κοινότητος Μεσαίας Κάψης—Φθιώτιδος, δραχμ. 285 μηνιαίως ἴτοι ἴσην πρὸς τὰ 3/4 τῆς κανονικῆς, ἐπὶ μηνιαίου μισθοῦ 1000 δραχμῶν καὶ συμμετοχῆς εἰς τὸ Ταμεῖον 60 μηνῶν λόγῳ τῆς συμπληρώσεως πέντε ἐτῶν καταβολῶν. Πρεσβ. χήραν Γραμματικὴν Ἱερέως Γεωργίου Τακτικοῦ κατοίκου Τηγαίου Σάμου δραχμ. 267 μηνιαίως, ἴτοι ἴσην πρὸς τὰ 3/4 τῆς κανονικῆς συντάξεως, ἐπὶ μηνιαίου μισθοῦ κατ' ἀρχὴν 500 δρχ. καὶ εἰτα 1000 καὶ συμμετοχῆς εἰς τὸ Ταμεῖον 60 μηνῶν λόγῳ τῆς συμπληρώσεως πέντε ἐτῶν καταβολῶν. Πρεσβυτέρα Σοφίαν χήραν ἱερέως Στυλ. Παντελεῆ κατοίκου συνοικισμοῦ Βύρωνος δρχ. 267 μηνιαίως ἴτοι ἴσην πρὸς τὰ 3/4 τῆς κανονικῆς συντάξεως ἐπὶ μηνιαίου μισθοῦ δραχμῶν 600 καὶ συμμετοχῆς εἰς τὸ Ταμεῖον 60 μηνῶν λόγῳ τῆς συμπληρώσεως πέντε ἐτῶν καταβολῶν. Εὐφροσύνην πρῶην σύζυγον ἀποβιώσαντος ἱεροψάλτου «Ἀγ. Παντελεήμονος» Ἀχαρνῶν Ἰωάννου Κουμάνου ὡς ἐπίτροπον τοῦ ἀνηλίκου υἱοῦ τῆς Νικολάου, δραχ. 550 μηνιαίως ἐπὶ μηνιαίου μισθοῦ 2700 δραχ. καὶ συμμετοχῆς εἰς τὸ Ταμεῖον 60 μηνῶν λόγῳ συμπληρώσεως πέντε ἐτῶν καταβολῶν. Ὡσαύτως ἐνέκρινε συμφώνως τῷ ἀρθρῷ 9 ἐδάφ. α' τοῦ νόμου 5889 τὴν συνέχισιν τῶν καταβολῶν εἰς τὸ Ταμεῖον ὅπως τύχῃσι συντάξεων ὑπὸ τῶν χηρῶν, Ἀγαθῆς ἱερ. Σπύρου Κουτρότσου κατοίκου Γραμματικοῦ Αἰτωλίας, Ἑλένης χήρας Πάνου Μπελοῦση τέως ἱεροψάλτου Ι. ναοῦ Ἀγίου Νικολάου Πύργου Ἠλείας ἐγγεγραμμένον εἰς τὸ μητρώον τῶν ἠσφαλισμένων ὑπ' αὐτ. ἀριθ. 4845, Ζωΐτας χήρας Μιχαὴλ ἱερ. Μαράζη κάτοικον Πύργου Ἠλείας, Ἀννης ἱερ. Παπαχρίστου Λαμπροπούλου κατοίκου Πατρῶν. Τὴν κατ' ἀρχὴν χορήγησιν ἐνυποθήκων τοκοχρεωλυτικῶν δανείων εἰς

τὸν ἱ. ναὸν Ἁγ. Ἀθανασίου ἀγ. μονῆς Τρικάλων δραχμῶν 200.000. Ἄγγελον Πανταζῆ κάτοικον Ἀθηνῶν δραχμῶν 100.000. Τὴν ὀριστικὴν χορηγήσιν ἐνυποθήκην τοκοχρεωλυτικοῦ δανείου 200.000 δραχμῶν ἐπὶ τόκῳ 10ο) εἰς τὸν Νικόλαον Φαραντάτον κάτοικον Ἀθηνῶν ἐπὶ πρώτη ὑποθήκῃ τῆς ἐν ὁδῷ Βηλαρᾶ καὶ Κομμουνδούρου οἰκίας τοῦ ἁξίας 1.360.000 κατ' ἐκτίμησιν τοῦ ἀρχιτέκτονος τοῦ Ὑπουργείου Παιδείας κ. Γεωργίου Πάντζαρη. Ἀκολουθῶς ὁ διευθυντὴς κ. Ἀριστομένης Χηνιάδης κατέθεσε τὸν ἀπολογισμὸν καὶ ἰσολογισμὸν τοῦ ταμείου παρελθούσης χρήσεως.

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΙΕΡΟΣΟΛΥΜΩΝ

Οἱ πρὸς ἐπιθεώρησιν τοῦ ναοῦ τῆς Ἀναστάσεως μεταβάτες εἰς Ἱεροσόλυμα ἄλληνες ἀρχιτέκτονες ἐπιστρέψαντες, ἐν ἐκθέσει αὐτῶν ἀπεφάνθησαν ὅτι ὁ ναός, εἰ καὶ ἀνηγέρθη ἐπὶ βράχῳ, ἐν τοῦτοις ἐκ σεισμῶν ἔχει ὑποστῆ ἀπόκλισιν ἐκ τῆς κατακόρυφου καὶ ἐξασθένεισιν τῶν τοίχων του εἰς πολλὰ σημεῖα, ἀνεφέρουσι δὲ καὶ τίνα τὰ ληπτέα μέτρα. Περὶ τῆς καταστάσεως τοῦ ναοῦ θὰ ἀποφανθῶσι καὶ ὅσοι ἀρχιτέκτονες κληθῶσιν ὑπὸ τῶν κατὰ τὸ προσκυνηματικὸν καθέστως ἀμέσως ἐνδιαφερομένων περὶ τοῦ ἐν λόγῳ ναοῦ θρησκευτικῶν κοινοτήτων.

— Ὑπὸ χρονολογίαν 1 Ἰαν. 1934 τέλος ἐδημοσιεύθη, τὸ διάταγμα ὑπὸ τῆς τοῦ ἀγγλικοῦ ὑπουργείου τῶν Ἀποικιῶν ἐκινουρώσεως τοῦ διορισμοῦ τοῦ ἀπὸ τῆς 14 Αὐγούστου 1931 ἐκλεγέντος Τοποτηρητοῦ τοῦ Πατριαρχικοῦ θρόνου τῶν Ἱεροσολύμων σεβ. μητροπολίτου Πτολεμαίδος κ. Κελαδίωνος.

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΡΟΥΜΑΝΙΑΣ

Ὁ σεβ. μητροπολίτης Μολδαβίας κ. Ποιμὴν εἰσηγήθη εἰς τὴν Ἱ. Σύνοδον τῆς ρουμανικῆς Ἐκκλησίας ὅπως διευκολύνεται ἡ εἰς τὰς πανεπιστημιακὰς θεολογικὰς Σχολὰς φοιτήσις τῶν ἰκανωτέρων ἐκ τῶν ἀπεφοίτων τῶν Ἱερατικῶν σχολῶν, γίνονται δὲ δεκτοὶ πρὸς χειροτονίαν μόνον οἱ πτυχιούχοι καὶ διδάκτορες τῶν πανεπιστημιακῶν θεολογικῶν Σχολῶν, ὧν ἡ χειροτονία νὸ τελῆται μόνον ἐν τοῖς καθέδροις ναοῖς. Οἱ νεοχειροτόνητοι οὗτοι θεολόγοι νὰ διορίζονται εἰς τὰς ἐνορίας ὑπὸ τὸν τίτλον «ἐνοριακῶν διευθυντῶν» ἢ «ἐνοριακῶν βικαρίων», τὸν δὲ τίτλον τοῦ «ἐνοριακοῦ ἱερέως» θὰ λαμβάνωσι μόνον μετὰ πάροδον ὀρισμένου χρόνου καὶ μετὰ ἐπιτυχίαν εἰς εἰδικὴν ἐξέτασιν. Αἱ ἐνορίαὶ νὰ διαιρεθῶσιν εἰς τρεῖς κατηγορίας, ὁ δὲ διορισμὸς τῶν ἱερέων εἰς τὴν ἀνωτέραν ἐξ αὐτῶν νὰ ἐξαρτᾶται ἐκ τῶν ὑπηρεσιακῶν καὶ ἠθικῶν πλεονεκτημάτων τῶν.

— Ἡ ρουμανικὴ νομοθεσία ἐπέτρεψε τὴν ἐν τῷ ρουμανικῷ κράτει ὑπαρῆν διαφόρων θρησκευτικῶν καὶ ὀρθολογιστικῶν αἱρέσεων, οἷον τῶν βαπτιστῶν, τῶν σαββατιστῶν, εὐαγγελικῶν, τῶν χιλιαστῶν, ἰεχωβιτῶν, ἀδβεντιστῶν καὶ ἄλλων.

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΡΩΣΙΑΣ

Ἡ φοιτητικὴ χορδία τοῦ ἐν Παρισίοις ρωσικοῦ ὀρθοδόξου Θεολογικοῦ Ἰνστιτούτου προσκληθεῖσα θὰ δώσῃ σειράν συναυλιῶν ἐν Λονδίῳ καὶ εἶτα ἐν Ἑλβετίᾳ. Ἡ χορδία τελεῖ ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν τοῦ κ. Η. Δενίσοφ.

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΣΕΡΒΙΑΣ

Ἡ σερβικὴ βουλὴ ἐψήφισε νόμον περὶ ὑποχρεωτικῆς διδασκαλίας τῶν θρησκευτικῶν μαθημάτων ἐν τοῖς δημοτικοῖς σχολείοις καὶ ταῖς σχολαῖς τῆς μέσης ἐκπαιδεύσεως. Κατὰ τὸν νόμον τοῦτον, ἡ ἀπόφασις τῶν θρησκευτικῶν μαθημάτων εἶνε ὑποχρεωτικὴ διὰ τοὺς μαθητὰς πασῶν τῶν ὑπὸ τοῦ κράτους ἀνεγνωρισμένων θρησκευτικῶν δημολογιῶν. Τὸ πρόγραμμα καὶ ἡ μέθοδος τῆς διδασκαλίας τῶν ἐν λόγῳ μαθημάτων καθορίζεται ὑπὸ τοῦ ὑπουργείου τῆς Παιδείας μετὰ γνώμην τῶν οικείας θρησκευτικῶν ἀρχῶν, οἱ δὲ διδάσκοντες αὐτὰ πρέπει νὰ κέρηται πτυχιῶν ἀνωτάτης θεολογικῆς μορφώσεως.

— Ἡ ἀρχιερατικὴ σύνοδος τῆς Σερβικῆς Ἐκκλησίας διοργανοῖ ἐφέτος ἱεράν ἀποδημίαν εἰς τὴν Ἁγίαν Γῆν ὑπὸ τὴν ἡγεσίαν τοῦ θεοφιλ. Ἐπισκόπου Ρασκοπερσένης κ.

Σεραφεῖμ. Τὴν ὁμάδα τῶν προσκυνητῶν θὰ ἀποτελέσουν μέγας ἀριθμὸς κληρικῶν, μοναχῶν καὶ λαϊκῶν.

ΑΓΓΛΙΚΑΝΙΣΜΟΣ

Ὁ σεβ. Ἀρχιεπίσκοπος Καντερβουρίας δι' ἐγγράφου τοῦ πρὸς τὸ Ταμεῖον Βοηθείας τῆς Ρωσικῆς Ἐκκλησίας θερωρῶς συνιστᾷ τὴν συνέχισιν τῆς ὑποστηρίξεως αὐτοῦ ὑπὸ τῶν μελῶν τῆς Ἀγγλικῆς Ἐκκλησίας διὰ νὰ καταστῆ δυνατὴ ἡ μόρφωσις τοῦ ρωσικοῦ κλήρου διὰ τῆς συντηρήσεως τῆς ἐν Παρισίοις ρωσικῆς Θεολογικῆς Ἀκαδημίας.

— Ἡ μεικτὴ ἐπιτροπὴ ἐξ ἀντιπροσώπων τῶν ἐκκλησιῶν ἀγγλικανικῆς καὶ σκωτικῆς, εἰς ἣν ἀντετέθη ἡ μελέτη τοῦ ζητήματος τῆς προσεγγίσεως τῶν ἐν λόγῳ ἐκκλησιῶν, ὑπέβαλε τὰς προτάσεις τῆς, δι' αὐτῶν δ' εἰσηγείται πρὸ παντός τὴν μυστηριακὴν κοινωνίαν, ἥτοι τὴν ἀμύβιαίαν ἀποδοχὴν τῶν μελῶν ἑκατέρας τῶν ἐκκλησιῶν εἰς τὰ μυστήρια τῆς ἑτέρας.

ΙΣΛΑΜΙΣΜΟΣ

Διὰ τῶν αἰγυπτιακῶν ραδιοφωνικῶν σταθμῶν καθ' ἐκάστην πρωΐαν θὰ μεταβιβάζεται χάριν τῶν μουσουλμάνων ἀνά μία περικοπὴ ἐκ τοῦ κειμένου τοῦ Κορανίου.

ΝΕΑ ΒΙΒΛΙΑ

Philip P. Argenti, The Expedition of colonel Fabvier to Chios described in contemporary diplomatic reports, with an introduction, Oxford, University Press, 1933. (σελ. LXII + 383) — Τοῦ αὐτοῦ: Chios liberata or the occupation of Chios by the Greeks in 1912 as described in Contemporary documents, and Chios during the Great War with an introduction, Oxford, University Press. — Ὁ διακεκριμένος ἐν τῇ λονδινεῖᾳ ἑλληνικῇ παροικίᾳ χίος καὶ ἀκάματος ἐρευνητὴς παντός ἀφορώντος τὸ παρελθὸν τῆς πατρίδος του εἰς τὰς ἄλλας ἐπιστημονικὰς του ἐργασίας προσέθηκεν ἐπ' ἐσχάτων καὶ τοὺς δύο τοῦτους θησαυροὺς εἰς φιλοκαλωτάτην ἐμφάνισιν τόμους. Καὶ ἐν μὲν τῷ πρώτῳ ὁ σ. ἐξετάζει τὴν ὑπὸ τοῦ Φαβιέρου ἀπόπειραν καταλήψεως τῆς Χίου, τὸν δὲ δεύτερον ἀφιερῶ εἰς τὴν κατὰ τὸ 1912 ὀριστικὴν τῆς νήσου ἀπελευθέρωσιν ὑπὸ τῶν ἑλληνικῶν στρατευμάτων. Εἰς τὰ ἔργα του ταῦτα ὁ σ. προὔτιμησε νὰ παραθεσῇ αὐτοῦσια τὰ κείμενα πάντων τῶν σχετιζομένων πρὸς τὸ θέμα του ἐπισήμων ἐγγράφων, ἵνα μηδὲν τῶν γεγονότων ἀμάρτυρον καταλειφθῆ, ἐπὶ τῇ βάσει δὲ τῶν πηγῶν τούτων συντάξας προὔταξεν ἑκατέρου ἔργου τὴν οἰκίαν εἰσαγωγὴν, ἐν ἣ διατυπῶνται τὰ ἐξ αὐτῶν συμπεράσματα καὶ ἥτις ἀποτελεῖ τὴν προσωπικὴν του ἐπ' αὐτῶν συνθετικὴν μελέτην. Εἶνε ἡ κατ' ἐξοχὴν εὐσυνείδητος ἱστοριογραφικὴ μέθοδος. Ἀμφότερα τὰ ἔργα, μαρτυροῦντα ἀγνήν καὶ θερμὴν φιλοπατριάν, εἶνε χάρισμα πνευματικῆς ἀπολαύσεως καὶ καλαισθησίας.

ΠΡΟΚΗΡΥΞΕΙΣ ΕΚΛΟΓΗΣ ΙΕΡΕΩΝ

Ἱ. Μητρόπολις Φθιώτιδος.

Χρησεύσεως τῆς θέσεως τακτικοῦ ἐφημερίου τῆς ἐνορίας ἁγ. Δημητρίου τῆς πόλεως Ἀμφικλειᾶς προσκαλεῖ συναθῶ τῷ ἄρθρῳ 81 τοῦ νόμου 5439 περὶ ἐνορ. Ναῶν καὶ ἐφημεριῶν τοῦ βουλομένου νὰ καταλάβωσι τὴν θέσιν ταύτην καὶ ἔχοντας τὰ νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρουσίης ὑποβάλωσι τὰ ὑπὸ τοῦ ἰδίου νόμου ὀριζόμενα πιστοποιητικά. Ἐν Λαμίᾳ τῇ 7 Φεβρουαρίου 1934. Ὁ ἱ. Φθιώτιδος Ἀμβρόσιος.

Ἱ. Μητρόπολις Κορινθίας.

Ἐχοντας ὑπ' ὄψιν τὸ ἄρθρον 81 τοῦ κωδικοποιηθέντος νόμου 5349 «Περὶ ἐνοριακῶν ναῶν ἐφημεριῶν κ.λ.π.» προσκαλοῦμεν τοὺς βουλομένους νὰ καταλάβωσι τὴν θέσιν τοῦ ἐφημερίου τῆς ἐν Ζεμενῷ ἐνορίας τοῦ ἱεροῦ ναοῦ «Ἡ Μεταμόρφωσις τοῦ Σωτῆρος», ὅπως μέχρι τῆς 20 Μαρτίου ἐ. ἐ. ὑποβάλωσιν ἡμῖν τὰ ἐν τῷ ἄρθρῳ 83 τοῦ ὡς ἄνω νόμου ὀριζόμενα πιστοποιητικά, προκειμένου ν' ἀνακηρῶσμεν αὐτοὺς ὑποψηφίους πρὸς ἐκλογὴν ἐφημερίου τῆς ἐν λόγῳ ἐνορίας. Ἁ Ὁ Κορινθίας Δαμασκηνός.

Τύποις «Φοῖνικος», Ὁδὸς Σταδίου 41, Ἀθῆναι